

**АПЕЛАЦИОНЕН СУД
ШТИП**

Б И Л Т Е Н

Бр. 3

ШТИП
МАРТ 2009 година

РЕДАКЦИСКИ ОДБОР

Претседател на одборот: Стојанче Рибарев – Претседател на Апелационен суд Штип

Членови на одборот: Киро Бојаџиски, Македонка Попкартова, Љубе Николов, Светолик Николов, судии на Апелациониот суд во Штип

Судии на Апелационен суд Штип: Благој Дамјански, Јагода Ѓуркова, Наќе Георѓиев, Васил Стефанов, Јулијана Манчевска, Корнелија Давчева, Ангел Стојанов

Уредници: Александар Парчеклиев и Александар Цацков – Стручни соработници во Апелационен суд Штип

КРИВИЧНО ПРАВО

КРИВИЧЕН ЗАКОН НА Р. МАКЕДОНИЈА

Кривични дела против работните односи

1. Обвинетиот како управител на правното лице и обвинетото правно лице не чинат кривични дела Повреда на правата од работен однос од чл.166 ст.1 и ст.2 од КЗ и кривично дело Повреда на правото од социјално осигурување од чл.167 ст.1 и ст.2 од КЗ, ако работник-оштетениот не засновал работен однос согласно Законот за работни односи,

Од образложение

Основниот суд во С. со обжалената пресуда К.бр.536/08 од 30.10.2008 год. обвинетите А. К. од С. и Друштво за производство, трговија и услуги “Евростил-М“ увоз-извоз ДОО С., скратен назив Евростил-М ДОО С. согласно чл.342 т.1 од ЗКП ги ослободил од обвинение, „да обвинетиот А.К.како одговорно лице-Управител на правното лице ДПТУ „Евростил-М“ДОО С. и правното лице, во периодот од 27.07.2006 год. до 30.03.2007 г., свесно не се придржувале на чл.13, чл.105, чл.106, чл.109, и чл.110 ст.3 од Законот за работни односи и чл.4, чл.5, чл.8, чл.9 , чл.12 и чл.13 од Законот за здравствено осигурување, чл.182 и чл.183 од Законот за пензиско и инвалидско осигурување и со тоа му го повредиле и одзеле правата што му припаѓаат на работникот-оштетениот К.С.од С., кој во правното лице работел како работник и примал плата во висина од 7.000 денари, без со него да склучат Договор за работа и без да биде пријавен во Фондовите за Здравствено осигурување и Пензиско и инвалидско осигурувањена РМ, поради што му биле ускратени наведените права како иправото на боледување по неговото повредување на работното место на 30.03.2007 год.“ па со таквите пропуштања да сториле кривични дела “Повреда на правата од работен однос“ од чл.166 ст.1 и “Повреда на правата од социјално осигурување“ од чл.167 ст.1 од КЗ, а з обвинетото правно лице“Повреда на правата од работен однос од чл.166 ст.2 в.в. со ст.1 и “Повреда на правата од социјално осигурување“ чл.167 ст.2 в.в. со ст.1 од КЗ.

Апелациониот суд во Штип утврди дека „Од изведените докази првостепениот суд утврдил дека оштетениот К. С. во периодот од 27.07.2006 до 30.03.2007 год. работел врз основа на усмен договор во “Евростил -М“ ДОО С. за надомест на име плата во износ од 7.000,00 денари месечно која му е исплаќана на рака, и дека оштетениот нема засновано работен однос со правното лице со склучен договор за вработување по чл.13 од ЗРО и дека оштетениот не бил пријавен во задолжително социјално осигурување - пензиско инвалидско осигурување и здравствено осигурување. Од увидот во известувањето од Централниот регистар на Република Македонија од 09.04.2008 год., е утврдено дека во периодот кога оштетениот работел во обвинетото правно лице, истовремено бил сопственик, односно одговорно лице во фирмата ДПТУ, „Иче“ ДООЕЛ С, која е ликвидирана на 20.03.2008 год. Утврдено е дека оштетениот К.С.не се водел како невработено лице во Агенцијата за вработување во смисла на чл.54 од Законот за вработување и осигурување во случај на невработеност. Исто така утврдено е дека не биле

уплаќани придонеси за социјално осигурување за оштетениот. Првостепениот суд утврдил дека оштетениот К.С. на 30.03.2008 год. се повредил на работното место и за пружените здравствени услуги плаќал партиципација како осигурено лице согласно чл.4 и 6 од Законот за здравствено осигурување и тоа како член на семејство - сопруг на осигуреник. Исто така првостепениот суд утврдил дека ирелевантно е дали обвинетиот А. му понудил на оштетениот склучување договор за вработување или не, од причина што Законот за работни односи забранува работа без заснован работен однос, а таа забрана се однесува за работодавецот - правното лице и за одговорното лице за кое нешто е пропишана прекршочна одговорност во чл.13 ст.5 од Законот за работни односи, односно чл.13 ст.6 од Законот за измени на Законот за работни односи. Ова значи дека според постојниот Закон за работни односи под работен однос „се подразбира договорен однос меѓу работникот и работодавецот заради вршење одредени работи и остварување на правата и обврските од тој однос“. Работниот однос се заснова со склучување на договор за работа меѓу работникот и работодавецот, кој договор се склучува во писмена форма, по конечността на одлуката за избор и се заверува во службата надлежна за посредување при вработувањето. Без договор за работа (писмен) нема работен однос. Столбот на работниот однос е договорот за работа, се друго е сурогат и незаконитост. Според ЗРО работникот не може да стапи на работа пред да се склучи и завери договор. Работниот однос е договорен однос и тој се заснова и има правно дејство (валидност) само со склучување на договор за работа.

Правилно првостепениот суд утврдил дека согласно чл.5 од Законот за здравствено осигурување задолжително се осигуруваат лица во работен однос. Согласно чл.182 од Законот за пензиско и инвалидско осигурување обврзници за плаќање на придонес за пензиско и инвалидско осигурување се работодавачите за своите работници, што значи дека се пропишани права за работниците од работен однос и социјално осигурување само по основ на работа согласно Законот за работни односи.

Со оглед на тоа дека во конкретниот случај оштетениот К. С. од С. не засновал законски работен однос согласно Законот за работни односи со споменатото правно лице, со оглед на фактот дека во времето кога тој работел во споменатото правно лице бил истовремено одговорно лице во сопствената ДПТУ „Иче“ ДООЕЛ С., правилно првостепениот суд одлучил кога утврдил дека нема елементи на кривичните дела од чл.166 и 167 од КЗ, бидејќи со незасновувањето на работен однос согласно Законот за работни односи како е погоре цитирано, не се создадени обврски на работодавачот за плаќање личен доход, а со тоа и обврски за плаќање придонесеи за здравствено, пензиско и инвалидско осигурување, а со самото прифаќање на оштетениот работник К. С. од С. да работи надвор од цитираните важечки законски одредби, обвинетите не ги вршат кривичните дела Повреда на правата од работен однос од чл.166 ст.1 и ст.2 од КЗ и Повреда на правата од социјално осигурување од чл.167 ст.1 и ст.2 од КЗ, па затоа првостепениот суд правилно обвинетите ги ослободил од обвинение согласно чл.342 т.1 од ЗКП дека делата за кои се обвинуваат не се кривични дела според законот.

Пресудено во Апелационен суд - Штип, на ден 11.02.2009 год. под Кж.бр.44/09.

КРИВИЧНИ ДЕЛА ПРОТИВ ИМОТОТ

2. Изреката на пресудата да - „ обвинетите со употреба на сила од Сепарацијата за кварцен песок на оштетениот одзеле бакарна жица и ленти, од еден маслен трансформатор тип „Раде Кончар“ со јачина од 250 КВА и електрични кабли во должина од 970 метри, на начин што со подобен алат го скршиле катанецот од вратата на орманот во кој се наоѓал трансформаторот од 10/0,4 КВ, ги остриле каблите со кои бил поврзан трансформаторот, го размонтирале и од него ги извадиле бакарните намотки и пресекле поголема количина кабли од надземната и подземната електрична инсталација во сепарацијата, се во вкупна вредност од 3.050.000,00 денари “, не е јасна, бидејќи - не може да се утврди колку изнесува вредноста на противправно присвоените предмети.

Од образложение

Апелациониот суд во Штип одлучувајќи по изјавената жалба од обвинетиот Р.С. од К. Поднесена преку неговиот бранител адвокат Д.Р. од К. утврди дека „Првостепениот суд сторил суштествени повреди на постапката од чл.355 ст.1 т.11 од ЗКП, кои повреди се огледаа во тоа што: од една страна пресудата е противречна на самата себе или на причините на пресудата бидејќи во самата изрека се наведува дека обвинетите украде предмети во севкупна вредност од 3.050.000,00 денари, а потоа во истата изрека оштетениот ДОО Р. Н. „О“-Ч. го упатува на граѓански спор да го оствари своето оштетно побарување.

Од друга страна изреката на пресудата е нејасна, неразбирлива и неиспитлива по однос на битниот факт колку изнесува вредноста на противправно присвоените бакарни жици и ленти како електричен кабел во должина од 970 метри. Првостепениот суд во изреката утврдува дека севкупната вредност изнесува 3.050.000,00 денари. Меѓутоа кога се анализира дадениот опис на дејствијата на обвинетите во самата изрека се гледа дека е даден опис и на оштетување на маслен трансформатор тип „Раде Кончар“ со сриски прој 44785519 и јачина од 250 КВА, за оштетување на катанец поставен на врата од орман, а според содржината на изведениот писмен доказ во текот на главниот претрес „Записник за причинета штета по сторена кражба бр.0306-106 од 13.06.2006 год. од ДОО Р. Н. „О“-Ч. произлегува дека при кражбата е уништена комплетната електрична инсталација на Построението за дробење и сепарирање на кварцен песок, уништени командни ормари на построението и е комплетно уништена блиндираната трафостаница 10/0,4КВ и е направена штета од 50.000,00 евра“.

Од изнесеното не може да се разграничи колкава имотна корист обвинетите прибавиле со извршеното кривично дело Тешка кражба од чл.236 ст.1 т.1 в.в. со чл.22 од КЗ, за кое се огласени за виновни, но само се гледа колкава е вкупно причинетата штета. Меѓутоа треба да се има во предвид дека „Предмет на кражба“-може да биде само оној предмет со чие одземање може да се прибави имотна корист“. Таа корист може да произлегува од самата вредност на предметот. Вредноста на украдените предмети не може да се утврдува според трошоците на нивното производство или според цената која обвинетиот ја постигнал со нивната продажба, ниту според набавната вредност, туку таа вредност се утврдува според пазарната вредност на

предметот во моментот кога е извршено кривичното дело. Ова затоа што фактичка штета е она која постои за време на извршување на кривичното дело, а се одредува така што оштетениот со висината која е утврдена да може да купи ист таков предмет што му бил украден. Вредноста на странската валута се одредува така што таа валута се претвара во денари према обрачунскиот курс во времето на извршувањето на делото. Висината на вредноста на предметот по правило не е од значење за постоење на кражбата, но може да влијае на квалификацијата на ова дело или пак да го исклучи неговото постоење. Исто така висината на вредноста на украдениот предмет може да има влијание и за определување на видот и висината на казната на сторителот на кривичното дело.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 02.02.2009 год. под Кж.бр.27/09.

3. Поднесената жалба од бранителот на малолетникот кој е огласен виновен за кривично дело Разбојништво од чл.237 ст.3 в.в. со ст.1 и в.в. со чл.19 од КЗ за кое дело малолетникот е осуден на малолетнички затвор во траење од 3 години, може да ја повлече малолетникот по навршување на 18 години.

Од образложение

Основниот суд во Ш со пресуда Км.бр.69/2008 од 21.10.2008 год. малолетникот С. Д. од с.Г. го огласил за виновен за сторено кривично дело "Разбојништво" од чл.237 ст.3 в.в. со ст.1 од КЗ и в.в. со чл.19 од КЗ, за кое кривично дело го осудил на казна "Малолетнички затвор" во траење од 3 години.

Бранителот на малолетникот адвокат М. М. од Штип, поднел навремена жалба, со која пресудата ја напаѓа поради: погрешно утврдена фактичка состојба и повреда на Кривичниот законик, па предлага жалбата да се уважи.

Малолетникот Д. С. на ден 20.01.2009 година поднел писмено барање, со кое изјавува дека ја повлекува жалбата поднесена до Апелациониот суд – Штип.

Апелациониот суд во Штип на одржаната седница на советот ја разгледа поднесената жалба, па ценејќи ги жалбените наводи, обжалената пресуда, доказите и предлогот на застапникот на обвинението, ја отфрли изјавената жалба како недозволена од следните причини:

Малолетникот Д. С. е роден на ден 01.09.1990 год. Пресудата советот за малолетници на Основниот суд Ш. ја донел на ден 21.10.2008 год., што значи дека во времето на донесувањето на пресудата малолетникот веќе станал полнолетен. На денот на поднесувањето на барањето за повлекување на жалбата 20.01.2009 год, малолетникот имал полни 18 години 4 месеци и 19 дена. Во чл.374 од ЗКП е утврдено: жалбата ќе се отфрли со решение како недозволена ако се утврди дека жалбата ја изјавило лице кое не е овластено за поднесување жалба или лице кое се одрекло од жалбата или ако се утврди откажување од жалбата или ако по откажувањето повторно е изјавено жалба или ако жалба според законот не е дозволена.

Имајќи ја во предвид оваа законска одредба, како и фактот да малолетникот во времето на повлекувањето на жалбата е полнолетен- а потполна деловна способност имаат лицатата кои навршиле 18 години живот-полнолетни лица,и да полнолетните лица можат самостојно да ги преземаат сите свои правни работи доколку не им е одземена деловната способност, следувааше жалбата да се отфрли како недозволена.

Решение на Апелационен суд - Штип, од 29.01.2009 год. под Кжм.бр.3/08.

КРИВИЧНИ ДЕЛА ПРОТИВ ПРАВНИОТ СООБРАЌАЈ

1. Се работи за пресудена работа(res iudicata) во однос на сите дејствија од составот на продолжено кривично дело Фалсификување исправа од чл.378 ст.3 од КЗ, иако некои од дејствијата се откриени по донесување на правосилна пресуда со која обвинетите се огласени за виновни за кривично дело Фалсификување исправа од чл.378 ст.3 в.в. со ст.1 од КЗ и осудени на казна затвор.

Од образложение

Основниот суд во Ш. со обжалената пресуда **К.бр.269/06** од 25.01.2008 год. обвинетите Н. Љ. од П. и Ј. Ј. од с.3. ги огласил за виновни за сторено по едно продолжено кривично дело “Фалсификување исправа“ од чл.378 ст.3 в.в. со ст.1 и в.в. со чл.24 и чл.45 од КЗ, за кое ги осудил на казна затвор во траење од по 8 месеци, а на обвинетите Д.Т., С.С, Т.И, Ј.И, А.Ј, Ј. Ѓ, А.В, В.Д, Ј. Г, К. Д, и Г. В, за кривично дело “Фалсификување исправа“ од чл.378 ст.3 в.в. ст.1 од КЗ им изрекол условна осуда, со која им утврдил казна затвор во траење од по 5 месеци, извршувањето на казната спрема сите обвинети се одлага условно во рок од една година доколку за време на рокот на проверување не сторат ново кривично дело. Воедно ги задолжил сите обвинети да платат паушал сума од по 2.000,00 денари во рок од 15 дена по правосилноста на пресудата. Согласно чл.100-А од КЗ дипломи и свидетелства за завршен четврти степен од ДСУ “Наум Наумовски Борче“ од П. на име Д. Т, С. С, Т. И, Ј. И, и А. Ј, дипломи и свидетелства за завршен четврти степен од ДСТУ “Димитар Мирасчиев“ Ш. на име Ј.Ѓ, В. Д, и Г. В., дипломи и свидетелства за завршен четврти степен од ДЕМУ “Коле Нехтенин“ од Ш. на име А. В., Ј. Г, и К. Д, бидејќи постои опасност повторно да бидат употребени за извршување на кривично дело се одземаат.

Апелациониот суд во Штип на одржаната седница на советот ги разгледаа поднесените жалби, па ценејќи ги жалбените наводи, обжалената пресуда, списите по предметот и предлогот на застапникот на обвинението, најде дека:

Жалбите се основани.

Првостепениот суд на штета на обвинетите Љ. и Ј. го повредил КЗ чл.356 ст.т.3 од ЗКП, од следните причини:

Обвинетите Љ. Н. од П. и Ј. Ј, од З., П. И, од В, М. С, од с.Ш - С, Б. С, од С, Н. И, од П. и И. Ј, од с.Г, со правосилна пресуда на Основниот суд Ш. **К.бр.380/05 од 13.09.2005** год. се огласени за виновни затоа што: првообвинетиот Н. Љ. по претходен договор со второобвинетиот Ј. Ј. како помагачи во текот на 2003 и 2004 год. со намера да бидат употребени како вистински набавил од Н.Н. лице четири лажни јавни исправи: дипломи и свидетелства за завршен четврти степен од ДЕМУ „Коле Нехтенин“ –Ш. на име П. И. од В., М. С. од с.Ш. -С, Б. С, од С. и И. Ј. од с.Г. –Р. и една лажна јавна исправа диплома и свидетелство за завршен четврти степен од ДСУ „Наум Наумовски Борче“ на име Н. И. од П. кои лажни јавни исправи исправи, второобвинетиот Ј. ги дал за 35.000,00 денари на обвинетите П. И, М. С, Б. С, Н. И. и И. Ј. кои иако знаеле дека наведените дипломи и свидетелства се со неистинитата содржина ги употребиле како вистинити пред Министерството за одбрана - Подрачна единица – Ш. при нивното вработување. Со овие дејствија обвинетите Н. Љ. и Ј. Ј, сториле по едно продолжено кривично дело “Фалсификување исправа“ од чл.378 ст.3 в.в. со ст.1 и в.в. со чл.24 и чл.45 од КЗ, а обвинетите П. И, М. С, Б. С., Н. И, и И. Ј, сториле по едно кривично дело “Фалсификување исправа“ од чл.378 ст.3 в.в. со ст.1 од КЗ, за кое дело обвинетиот Н. Љ. го осудува на казна затвор во траење од 1 (една) година во која му се засметува и притворот од 29.07.2005 год., а обвинетиот Ј. Ј. го осудува на казна затвор во траење од 8 (осум) месеци во која казна му се засметува и притворот од 29.07.2005 до 30.08.2005 год., а на обвинетите П. И, М. С, Б. С, Н. И, и И. Ј, судот им изрекува условна осуда, со која им утврдува казна затвор во траење од по 5 (пет) месеци, чие извршување на казната се одлага за рок од една година под услов да не сторат ново кривично дело. **Ова пресуда постанала правосилна на ден 20.10.2005 год.** и по истата обвинетиот Љ. казната ја издржал од 19.09.2005 до 29.06.2006 год., а обвинетиот Ј. казната ја издржал од од 15.12.2005 до 22.06.2006 год.

Од увидот во описот на самата изрека на обжалената пресуда видно е дека истата изрека е идентична со описот на изреката во правосилната пресуда К.бр.380/05 од 13.09.2005 год. по однос на обвинетите Љ. и Ј. и по однос на извршеното кривично дело од нивна страна, т.е. извршените криминални дејствија за кои се огласени за виновни обвинетите Љ. и Ј. се извршени во серија од криминалните дејствија што ги исполнуваат објективните и субјективните претпоставки на продолженото кривично дело “Фалсификување исправа“ од чл.378 ст.3 в.в. со ст.1 и в.в. со чл.24 и чл.45 од КЗ за кои се правосилно осудени. Или со други зборови опишаните поединечни дејствија на секој од обвинетите – Љ. и Ј. во обжалената пресуда влегуваат во составот на продолженото кривично дело “Фалсификување исправа“ од чл.378 ст.3 во врска со ст.1 и чл.24 и чл.45 од КЗ. Концепцијата на продолженото кривично дело од чл.45 од КЗ е повеќекратно остварување на исти или истородни законски битија зад кои стои единствено барање за казнување. Во конкретниот случај иако дејствија на обвинетите Љ. и Ј, опишани во обжалената пресуда, се откриени по донесување на правосилната пресуда К.бр.380/05 од 13.09.2005 год. на Основниот суд Ш, истите криминални-противправни дејствија не водат кон откривање на

потешко кривично дело. Затоа во конкретниот случај во двете пресуди имаме со повеќе дејствија од исти сторители -обвинетите, се остварени законското битие на исто дело - повеќекратно остварување на законското битие на кривичното дело “Фалсификување исправа“ од чл.378 ст.3 в.в. со ст.1 и тоа во временска поврзаност –2003-2004 година, како и просторна поврзаност на дејствијата – П. -Ш, па затоа во конкретниот случај по оцена на овој суд, се работи за **res iudicata** (пресудена работа) во однос на сите дејствија од составот на продолженото дело, вклучувајќи ги и предметните дејствија на обвинетите Љ. и Ј., опишани во обжалената пресуда, иако овие дејствија се откриени по донесувањето на правосилната пресуда К.бр.380/05 од 13.09.2005 год. Затоа во ваков случај се важи процесното начело од чл.5 од ЗКП **non bis in idem** - „никој не може повторно да биде суден или казнет за дело за кое веќе бил суден и за кое е донесена правосилна судска одлука“-бидејќи судската пресуда го опфаќа продолженото дело во целина, што значи сите поединечни дејствија од серијата, без оглед дали воопшто му биле познати на судот при нејзиното донесување, поради што следува да се одлучи како во изреката т.е. врз основа на чл.341 т.5 в.в. со чл.5 од ЗКП да се донесе одбивателна пресуда за обвинетите Љ. и Ј.

Пресудено во Апелационен суд-Штип на ден 10.09.2008 г. под Кж.бр.435/08.

2. Кога обвинетиот набавил лажна исправа-свидетелство за завршено основно образование за возрасни и истото го употребил како вистинити за полагање на возачки испит од „Б“ категорија, сторил кривично дело Употреба на исправа со неистинитата содржина од чл.380 ст.1 од КЗ а не кривично дело Фалсификување исправа од чл.378 ст.3 в.в. со ст.1 од КЗ.

Од образложение

Основниот суд во Р. Обвинетиот А.Г. од Р. го огласил виновен затоа што „во текот на месец јуни 2007 год. набавил лажна јавна исправа-свидетелство за завршено основно образование за возрасни иако знаел дека јавната исправа-свидетелството е со лажна содржина –со измислен деловоден број 08-121/48 и не е издадено од ОУ за возрасни А.С.„Макаренко“од С.и дека никогаш не го посетувал ова училиште со намера да се стекне со право за полагање возачки испит од „Б“категија, за кое услов е кандидатот да има најмалку завршено основно образование го употребил како вистинито во автошколата „Д...“во Р. И отпочнал со полагање на возачки испит, а на ден 31.03.2008 год. се стекнал со возачка дозвола од „Б“категија со број“

Апелациониот суд во Штип на одржаната седница на советот ја разгледа поднесената жалба, па ценејќи ги жалбените наводи, обжалената пресуда, доказите и предлогот на застапникот на обвинението, и испитувајќи ја пресудата и по службена должност врз основа на чл.367 од ЗКП ја преиначи првостепената пресуда по однос на правната квалификација од следните причини:

Поради отсуство на суштествени повреди на постапката од чл.355 ст.1 т.1,5,6,8 до 11 од ЗКП, и при состојба на правилно и целосно утврдена фактичка состојба, Апелациониот суд во Штип утврди дека првостепениот суд на штета на обвинетиот К. го повредил КЗ чл.367 в.в. со чл.356 ст.5 од ЗКП кога за опишаните дејствија во изреката на пресудата кои ги преземал обвинетиот го огласил виновен за кривично дело Фалсификување на исправа по чл.378 ст.3 в.в. со ст.1 од КЗ т.е. на штета на обвинетиот е применет закон што не може да се примени, затоа што по оцена на овој суд во дејствијата на обвинетиот се содржани елементите на кривичното дело **Употреба на исправа со неистинита содржина од чл.380 ст.1 од КЗ**. Имено првостепениот суд во изреката на пресудата и во самата пресуда утврдува дека обвинетиот Кемал во месец јуни 2007 год. набавил лажна јавна исправа-свидетелство за завршено основно образование за возрасни, а кое го набавил од лицето Д. од В. за 3.500 денари, а кое свидетелство било со потпис и печат од ОУ за возраси „А.С.Макаренко“-С. со деловоден број 08-121/48, за кое свидетелство обвинетиот знаел дека е фалсификат, бидејќи не одел на училиште и истото свидетелство го употребил за полагање возачки испит од „Б“ категорија на 31.03.2008 год. во Автошколата „Д...“ во Р. добивајќи возачка дозвола под бр.0044667.

Кривичното дело „Употреба на исправа со неистинита содржина“ од чл.380 ст.1 од КЗ го чини „тој што како доказ во правниот сообраќај ќе употреби, исправа, книга или спис за кои знае дека се неистинити“. Кај ова кривично дело сторителот не е составувач на исправата. Кај ова кривично дело дејствието на извршување се состои во употреба на исправа, книга или спис како доказ во правниот сообраќај, за кои извршителот знае дека се неистинити.

Делото се врши со директна умисла, што се состои во постоење свест кај сторителот да исправата е неистинита а сепак тој свесно ја употребува како права-вистинска т.е. ја користи како доказ во правниот сообраќај заради докажување правно релевантни факти. Поради овие причини следуваже да овој суд ја преиначи пресудата во делот за правната квалификација и утврди да обвинетиот А. К. од Р. со опишаните дејствија во изреката на обжалената пресуда сторил кривично дело „Употреба на исправа со неистинита содржина“ од чл.380 ст.1 од КЗ.

Пресудено во Апелационен суд - Штип, на ден 11.02.2009 год. под Кж.бр.74/09.

КРИВИЧНИ ДЕЛА ПРОТИВ ЈАВНИОТ РЕД

1. Кога обвинетиот како овчар носи со себе ловна пушка-огнено оружје со метак во цевката, а за истата пушка нема одобрение за набавување оружје нити дозвола за оружје-чини кривично дело „Недозволено изработување, држење и тргување со оружје или распрскувачки материји“ од чл.396 од КЗ.

Од образложение

Погрешен е ставот на првостепениот суд кога го ослободил обвинетиот од обвинение за кривично дело „Недозволено изработување, држење и тргување со оружје или распрскувачки материји“ од чл.396 од КЗ, поради немање умисла кај обвинетиот, ова од следните причини:

Ваквиот став на првостепениот суд пресудата ја чини нејасна и контрадикторна на изведените докази, бидејќи самото реално дејствие што обвинетиот ја носи со себе пушката без одобрение-дозвола за оружје-е спротивно на чл.32 од Законот за оружјето (Службен весник на РМ бр.7/05, 47/06,42/07 и 86/08) каде е пропишано дека лицето кое носи оружје е должно да ја носи дозволата за оружје, од една страна укажува да тој имал воспоставено фактичка власт над истата и од друга страна доволно зборува за неговиот субјективен однос, особено кога се анализира и неговата одбрана кога вели: „ јас знам дека пушката не е моја и дека е на покојниот татко на моите газди и истата стоеше во куќата, а јас ја зедев со себе критичниот ден да ја носам, што значи јас недоволно сум ја носел, а не дека недоволно сум ја држел“. Самото носење (под „носење на оружје“ според чл.31 ст.1 од ЗО се сметаат сите начини на носење на оружје што е подготвено за употреба, од страна на неговиот имател, освен пренесувањето на оружјето(трансфер)-критичниот ден на ловната пушка без да има одобрение- дозвола за оружје- пушка е синоним на неовластено држење на огнено оружје.Под поимот „држи“оружје т.е. огнено оружје се подразбира состојба која временски не е ограничена, па затоа држење на оружје е и во најкратко време, бидејќи законодавецот во КЗ во описот на самото дело го употребува моменталниот глагол „држи“.а прашањето по однос на сопственоста на пушката е ирелевантно во конкретниот случај, нити може да се прифати тезата да се работи за прекршок.

Решено во Апелационен суд Штип под Кж.бр.5/09 од 02.02.2009 год.

2. Барањето на осудениот за укинување клаузулата на правосилноста на пресудата е недоволно.

Од образложение

Основниот суд во С. со обжаленото решение К.бр.515/99 од 15.01.2008 год. барањето поднесено од осудениот Л. К. од С., за укинување клаузула на правосилноста на пресудата К.бр.515/99 од 31.01.2005 год. го отфрлил како недозволено.

Со поднесената жалба осудениот Л. К., предлага жалбата да се уважи, обжаленото решение укине и предметот врати на повторно судење или донесе решение со кое Апелациониот суд-Штип ќе ја укине клаузулата за правосилност на пресудата К.бр.515/99 од 31.01.2005 год.

Апелациониот суд во Штип, на одржаната седница на советот ја разгледа поднесената жалба, па ценејќи ги жалбените наводи, обжаленото решение и списите по предметот, најде дека: Жалбата е неоснована, од следните причини:

Правилно првостепениот суд утврдил дека барањето поднесено од осудениот е недозволено поради тоа што според одредбите од Законот за кривична постапка, Институт укинување на клаузула на правосилност не постои и во оваа постапка првостепениот суд не може да одлучува за укинување клаузула за правосилност на пресуда.

Согласно чл.217 од Законот за извршување на санкциите во текот на извршување на паричната казна осуденото лице има право да поднесе приговор само во однос на исправноста на клаузулата на правосилност и извршност на пресудата. Постапката за извршување на паричната казна која на осудениот му е изречена по наведената пресуда, а која е заменета со казна затвор е во тек пред Основниот суд Скопје 2 - Скопје, поради што правилно првостепениот суд барањето на осудениот го отфрлил како недозволено.

По оцена на овој суд со оглед да со решение К.бр.515/99 од 17.05.2006 год. Основниот суд во С. изречената, а неплатена парична казна во износ од 30.000,00 денари му е заменета на осудениот Л. со казна затвор во траење од 30 дена, а осудениот тврди дека ја нема лично примено ниту пресудата, ниту решението за замена на казната, овој суд укажува дека против незаконитите и неправилните правосилни судски одлуки ЗКП пропишал вонредни правни лекови. Барањето заштита на законитост е вонреден правен лек кој всушност преставува повторување на кривичната постапка само во однос на повредите на законот и тоа како на матерјалниот закон - КЗ, така и на формалниот закон - ЗКП и само на тој начин осудениот Л, во конкретниот случај би го остварил своето барање и право.

Решение на Апелационен суд - Штип, Кж.бр.120/08 од 27.02.2008 год.

3. Врз основа на чл.96 и чл.103 од ЗКП, кривичниот суд не може да поништи правосилни граѓански пресуди, со кои се утврдува право на сопственост на недвижен имот на тужителите, иако таквите пресуди се донесени врз основа на извршено кривично дело од судијата.

Од образложение

Врз основа на три правосилни граѓански пресуди донесени од судијата на Основниот суд во В. и тоа П.бр.148/01 од 17.10.2001 год, П.бр.396/02 од 26.05.2004 год, и П.бр.328/04 од 25.11.2004 год, приватните тужители П.К, К.К, и Б.И, ги запишале своите права на сопственост на наведените недвижности опишани во изреките на пресудите во Одделението за премер и катастер во В.

Со правосилна Пресуда К.бр.400/07 од 03.07.2008 год. на Основен суд Ш. Која е потврдена од Апелационен суд Штип со пресуда Кж.бр.631/08, утврдено е дека трите цитирани граѓански пресуди, се донесени од страна на судијата кој постапувал во трите предмети со извршување на продолжено кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 ст.3 в.в. со ст.1 и в.в. со чл.45 ст.1 од КЗ, за кое дело е огласен за виновен и осуден на казна затвор, а оштетената Република Македонија преку Државниот Правобранител на Република Македонија, за поништување на цитираните граѓански пресуди е упатена на парница.

Апелациониот суд во Штип застава на становиште дека правилна е одлуката на првостепениот суд по однос на упатувањето на Република Македонија на парница за поништување на правосилните пресуди од следните причини:

Според чл.96 и чл.103 од ЗКП оштетениот може да бара поништување на определена правна работа, а не и на правосилна пресуда. Постои разлика меѓу правна работа и пресуда.

Правна работа - се сите сакани човечки дејствија кои предизвикуваат настанување, промена или престанок на некое субјективно право или правен однос. Или во потесна смисла на зборот под правна работа се подразбира секоја изјава на вољја која се презема заради настанување, промена или престанок на правниот однос. Се поништуваат рушливи и ништовни работи. Прим. Правна работа се сите видови договори. Под други правни работи според ЗОО се: јавно ветување награди, хартии од вредност, асигнацијата или упатувањето, банкарски работи, односите кои настануваат од стекнување без основ, како и односите кои настануваат од работороводство без налог.

Пресуда – е судска одлука со која се завршува судската постапка и мериторно одлучува за тужбеното барање односно за предметот на постапката. Мериторна одлука судот по правило донесува со пресуда, а само по исклучок во законски предвидени случаи донесува решение.

Јавниот правобранител на Р.М. со Барање за повторување на постапката може да бара поништување на цитираните правосилни граѓански пресуди.

Решено во Апелационен суд-Штип Кж.бр.631/08 од 16.12.2008 г.

ПРЕКРШОЦИ

1. Кога за сторениот прекршок се пропишани изречување на две прекршочни санкции-глоба и Зabrана на управување со моторно возило, па обвинетиот ја плати глобата по издадениот платен налог, во тој случај Основниот суд е надлежен за изречување на прекршочната санкција Зabrана на управување со моторно возило и треба задолжително да изрече таква санкција на сторителот на прекршокот.

Од образложение

Основниот суд во К. со обжаленото решение Пр.бр.2064/08 од 05.11.2008 год. го одбил барањето за поведување прекршочна постапка на МВР - ПС К. бр.29.14.1-957 од 10.10.2008 год. поднесено против Ј. В. од С.Ж, за прекршокот санкциониран во чл.38 ст.8 од ЗБСП, бидејќи го извршил издадениот платен налог, односно ја платил глобата во рок од еден ден по сторувањето на прекршокот, а согласно чл.101 ст.1 од ЗП. Трошоците на постапката одлучил да паднат на товар на буџетските средства.

Апелациониот суд Штип на одржаната седница на советот ги разгледа списите на предметот, обжалената пресуда и поднесената жалба, при што најде да:

Врз основа на изведените докази и утврдената фактичка состојба првостепениот суд правилно утврдил дека обвинетиот Ј. за сторениот прекршок од чл.38 ст.3 и 4, а казнив по ст.8 од ЗБСП врз основа на чл.49 од ЗП му издал платен налог во времето на сторувањето на прекршокот бр.122898 и обвинетиот ја платил глобата на 14.04.2008 год.

Првостепениот суд го повредил ЗБСП, кога за сторениот прекршок на обвинетиот Ј. В. при исполнети законски услови не ја изрекол прекршочната санкција Зabrана за управување со моторно возило во траење од 3 до 12 месеци за сторениот прекршок од чл.38 ст.3 и 4, а казнив по ст.8 од ЗБСП. За изречување на оваа санкција првостепениот суд имал императивна должност која произлегува и од чл.38 ст.8 и од чл.377 од ЗБСП, без оглед што обвинетиот ја платил глобата по платниот налог за сторениот прекршок.

Поради овие причини, овој суд ги уважи жалбените наводи на жалителот, така што првостепеното решение го преиначи и за сторениот прекршок на обвинетиот Ј. му изрече и прекршочна санкција Зabrана на управување со моторно возило од "Б" категорија, во која спаѓа возилото со кое обвинетиот управувал на критичниот ден, време и место, во минимално траење од 3 месеци, сметајќи дека со оваа санкција ќе се постигне нејзината цел.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 27.11.2008 год. под Пркж.бр.1877/2008.

2. Кога при контрола на брзината на движење на возилото со помош на радар е утврдено дека возачот возилото го управувал со брзина од 81 км./ч, а дозволената била до 50км./ч, се доведува под сомнение дали сторил прекршок од чл.38ст.1 а казнив по ст.5 или од чл.38ст.1 а казнив по ст.6 од ЗБСП и дали судот е надлежен да решава по барањето за поведување прекршочна постапка.

Од образложение

Основниот суд во Ш. со обжалената пресуда Прк.бр.106/08-С од 15.10.2008 год. обвинетиот С. Г. од К. го огласил за виновен за сторен прекршок по чл.38 ст.1 а казнив по ст.5 од ЗБСП, за кој му изрекол прекршочна санкција - глоба во износ од 100 евра во денарска противвредност од 6.150,00 денари и го задолжил да плати паушални трошоци во износ од 850,00 денари. Воедно му изрекол и прекршочна санкција - Забрана на управување со моторно возило од "Б" категорија во траење од 3 месеци, која забрана се смета од денот на запишувањето на забраната во возачката дозвола по правосилноста на пресуда.

Апелациониот суд во Штип, на одржаната седница на советот, одлучувајќи по жалбата и испитувајќи ја пресудата и по службена должност врз основа на чл. 367 од ЗКП одлучи како во изреката од следните причини:

По оцена на овој суд повреден е на штета на обвинетиот законот (чл.356) од - чл.367 ст.1 т.2 од ЗКП в.в. со чл.2 од ЗП, бидејќи во поглед на прекршокот што е предмет на обвинението е применет закон што не може да се примени. Имено, според утврдената фактичка состојба во обжалената пресуда е утврдено дека обвинетиот С. Г. од К. постапил спротивно на чл.38 ст.1 од ЗБСП, бидејќи критичниот ден 07.10.2007 год.во 07,50 часот како возач во сообраќајот на магистралниот пат К. – Ш. го управувал своето пмв "Фиат Типо" со рег.бр. ЛЕ... и кај с.К. со возилото се движел со брзина од 81 км./ час, која за повеќе од 30 км. на час ја надминува ограничената брзина на тој дел од патот со поставен сообраќаен знак од 50 км./ час, па со тоаквото дејствие да сторил прекршок казнив по чл.38 ст.5 од ЗБСП (Службен весник на РМ бр.54/07).

Во чл.4 ст.1 алинеа 3 и 4 од ЗБСП (Службен весник на РМ бр.54/07) е пропишано дека „контролата и регулирањето на сообраќајот на патиштата, како и контролата на возилата и возачите на патиштата, вршат полицајци“. Според чл.141 ст.2 од Правилникот за начинот на вршење на полициските работи (Сл.весник РМ 149/07 од 10.12.07 год) - „контрола на возилата се врши визуелно или со користење на контролно-мерни инструменти“. Во конкретниот случај брзината на движење на возилото кое го управувал обвинетиот С. е утврдена со помош на радар тип „Фалкон“, а кој факт е и записнички констатиран од полицијата, кој записник како и издадениот платен налог за сторениот прекршок обвинетиот С. одбил да го потпише, а при испитувањето пред првостепениот суд на ден 15.10.2008 год. не признава да возилото го управувала со утврдената брзина од овластените службени лица.

Овој суд имајќи ги во предвид горе наведените факти, како и релевантниот факт дека според Уपाството за работа со рачен доплеров радар кое се издава при секое купување на радарот, како и според Правилникот за метролошките услови за доплеровите радари (Службен лист на СФРЈ бр.3/85) и согласно чл.28 и чл.47 од Законот за метрологијата (Службен весник на РМ бр.55/02) врз основа на кој се издава уверение за исправноста на мерилото –точноста на измерените вредности секогаш се +/- 1км/ч.

Во чл.14 од ЗКП е пропишано „(1)Судот и државните органи што учествуваат во кривичната постапка се должни вистинито и наполно да ги утврдат фактите што се од важност за донесување на законита одлука. (2) Судот и државните органи се должни со еднакво внимание да ги испитуваат и утврдуват како фактите што го товарат обвинетиот, така и оние што му одат во корист“.Во чл.2 ст.2 од ЗКП е пропишано „за постоење или непостоењето на фактите што го чинат обележјето на кривичното дело или од кои зависи примената на некоја одредба од КЗ, судот ќе одлучи на начин поповолен за обвинетиот“, а кои одредби согласно чл.2 од ЗП се применуваат и во прекршочната постапка.

Во конкретниот случај поради горе изнесеното основано за овој суд се поставува прашањето дали фактичката состојба е правилно и целосно утврдена, т.е. дали обвинетиот С. возилото го управувал со брзина од 81 км/ч или пак со 80 км/ч, а кој факт е од битно влијание и за правилна примена на ЗБСП, особено ако се има во предвид и принципот во кривичната постапка дека „секое сомнение оди во корист на обвинетиот“. Во конкретниот случај се поставува основано прашањето за овој суд, дали обвинетиот е сторител на прекршокот од чл.38 ст.1, а казнив по ст.5 од ЗБСП или пак е сторител на прекршокот од чл.38 ст.1, а казнив по ст.6 од ЗБСП и дали првостепениот суд е стварно надлежен да одлучува за овој прекршок за кој е запрета глоба од 45 евра која се изрекува во мандатна постапка и за кој прекршок согласно чл.54 од ЗП и чл.369 од ЗБСП е надлежен прекршочен орган при МВР-СВР.

Поради изнесеното, не може да се испита правилната примена на ЗБСП, па затоа следува да се обжалената пресуда укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 05.02.2008 год. под Пркж.бр.60/09.

3. Правилно првостепениот суд го отфрлил барањето за поведување прекршочна постапка против обвинетиот за прекршок од чл.14 алинеа 2 а казнив по чл.31 ст.1 од Законот за јавна чистота (Службен весник на РМ.бр.111/08) а врз основа на чл.84 ст.1 и ст.2 т.5 од ЗП.

Од образложение

Основниот суд во С. Н. со обжаленото решение Прк.бр.1062/08 од 28.11.2008 година го отфрлил барањето за поведување на прекршочна постапка против И. Д. од Св. Н., поднесено од СВР Ш.- ПС Св. Н.

бр.29.18.1-3/15 од 29.10.2008 година, за прекршок од чл.14 алинеа.2 казнив по чл.31 ст.1 од Законот за јавна чистота, во смисла на чл. 84 ст.1 и ст.2 т.5 од ЗП (Сл.весник на РМ бр. 62/2006) затоа што не постоеле услови за поведување на прекршочна постапка, односно постоеле законски причини поради кои прекршочната постапка не може да се поведе.

Апелациониот суд во Штип на одржаната седница на советот ја разгледа поднесената жалба, па ценејќи ги жалбените наводи, обжаленото решение и списите по предметот, одлучи како во изреката од следните причини:

Неосновани се жалбените наводи на жалителот дека првостепениот суд со донесеното решение сторил суштествена повреда на одредбите од прекршочната постапка, поради следните причини:

Во чл.40 ст.1 од Законот за јавна чистота (Сл.весник бр. 111/08) е предвидено дека за прекршоците од чл.31 ст.5, 33, 34 ст.4 и 36 од Законот за јавна чистота, општинскиот комунален инспектор, униформираниот полициски службеник и комуналниот редар, се должни на сторителот на прекршокот да му предложат постапка за порамнување пред да поднесат барање за прекршочна постапка.

Во ст.2 и 3 од истата законска одредба е предвидно кога сторителот на прекршокот е согласен за поведување на постапка за порамнување општинскиот комунален инспектор, униформираниот полициски службеник и комуналниот редар, составуваат записник во кој се забележуваат битните елементи на прекршокот, времето местото и начинот на неговото сторување, описот на дејствието и лицата затекнати на самото место, а во записникот се утврдува начинот на кој ќе се отстранат штетните последици од прекршокот како и начинот на надминување на последиците од сторување на прекршокот. Од ова одредба по оцена на овој суд произлегува дека Записникот за констатиран прекршок и Записникот кој се води при порамнувањето не се исти и не се составуваат во ист момент.

Во конкретниот случај од списите по предметот не се утврдува дека на сторителот на прекршокот му е предложена постапка за порамнување пред поднесување на прекршочното барање, ниту пак се утврдува дали сторителот на прекршокот се согласил со поведување на постапката за порамнување, не е воден посебен записник за порамнување и во врска со тоа не е утврден и начинот на кој ќе се отстранат штетните последици од сторениот прекршок, односно начинот на надминувањето на последиците од сторувањето на прекршокот.

Исто така од списите по предметот не се утврдува дали на сторителот му е предложено надминување на последиците од прекршокот со сторување со општо корисна работа или доделување на средства за вршење на општо корисна работа на општините, ниту пак се утврдува дали сторителот на прекршокот прифатил или не прифатил општо корисна работа или доделување на средства за општо корисна работа од кое зависи и поднесувањето на барањето за поведување на прекршочна постапка како е тоа предвидено во чл.40 ст.4 и 5 од Законот за јавна чистота.

Решено Во Апелационен суд - Штип, на ден 26.12.2008 год. под Пркж.бр.2025/08.

КРИВИЧНА ПОСТАПКА

1. Истражниот судија не може да изрази неслагање со барањето-Наредбата на судечкиот совет, кога врз основа на чл.323 од ЗКП се бара од истражниот судија да преземе определени дејствија заради разјаснување на извесни факти.

Од образложение

Кривичниот совет при Основниот суд во Ш. Со решение Кс.бр.8/08 од 07.02.08 год. го уважил изразеното неслагање на истражниот судија К.бр.6/07 од 03.01.2008 г. и одлучил предметот да се врати на претседателот на судечкиот совет со цел да закаже и одржи главен претрес и на истиот да ги сослуша сведоците С.Т. и А.Н. а по потреба и да нареди невропсихијатриско вештачење над обвинетиот И.А од Штип.

Ваквото становиште на Основниот суд.Ш. е незаконито и неприфатливо од следните причини:

Судечкиот совет врз основа на чл.323 од ЗКП само во исклучителни случаи може да бара од истражниот судија да преземе определени истражни дејствија, за разјаснување на некои релевантни околности.

Барањето-наредбата на судечкиот судски совет за истражниот судија е задолжителна. Истражниот судија нема право да се противи, односно да бара одлука од кривичниот совет од чл.22 ст.6 од ЗКП.

Решение на Основен суд-Ш.Кс.бр.8/08 од 07.02.2008

2. Кога обвинителниот предлог поднесен од оштетениот како тужител е непрописно составен, истиот е неразбирлив за да може судот да постапува.

Од образложение

Основниот суд во С. со обжаленото решение К.бр.580/07 од 19.03.2008 год. го отфрлил обвинителниот предлог поднесен од оштетениот како тужител адвокат А. К. од С., поднесен против непознат сторител во Основниот суд во С., за кривично дело “Спречување на докажување“ по чл.368 ст.1 од КЗ.

Неосновани се жалбените наводи за погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба, дека првостепениот суд погрешно утврдил дека подносителот со поднесок од 20.02.2008 год. не го прецизирал времето, местото и начинот на извршување на кривичното дело, од причина што првостепениот суд правилно утврдил дека подносителот – оштетениот како тужител во писмениот поднесок од 20.02.2008 год. не навел точно време, односно период на извршување на кривично дело, местото и начинот на извршување, ниту пак навел податоци за лицето кое го сторило делото. Ваквиот непрецизиран обвинителен предлог не е

прописно составен и како таков е неразбирлив за да може судот да постапува по истиот.

Неосновани се жалбените наводи и за погрешна примена на материјалното право од чл.158, чл.151 од ЗКП и чл.6 од Конвенцијата за заштита на човековите права и основните слободи и протоколите на Конвенцијата од следните причини:

Наведените членови се однесуваат на претходната постапка, која се спроведува пред поведување на кривичната постапка со цел откривање на кривично дело и на сторителот. Во конкретниот случај оштетениот како тужител покренал постапка пред судот врз основа на обвинителен предлог, кој не ги содржи сите податоци, а кој мора да ги содржи согласно чл.276 од ЗКП за да може судот да постапува по истиот. Имено, целта на кривичната постапка е утврдување постоење на кривично-правно барање од овластен тужител, утврдување дали одредено лице сторило кривично дело, дали тоа лице за тоа дело е одговорно и во случај на потврден одговор спрема сторителот се применува соодветна санкција. Затоа кривично-правното барање е упатено – усмерено према едно одредено лице, а тоа лице е обвинет. Не е возможно водење на постапка без индивидуално одреден обвинет. Личноста на обвинетиот мора да биде индивидуализиран т.е. физички одредено и правно идентификувано (чл.210 ст.1 од ЗКП). Така истрага се поведува против определено лице чл.150 ст.1 од ЗКП кога постои основано сомневање дека сторило кривично дело, обвинителен акт се поднесува против определено лице – чл.254 од ЗКП и обвинителен предлог и приватна тужба се поднесува против одредено лице – чл.421 од ЗКП. Не може да се води кривична постапка без индивидуално одреден обвинет. Доколку е поведена кривична постапка, а не се знае обвинетиот постапката се прекинува.

Поради горе изнесеното првостепениот суд правилно го применил законот, кога согласно чл.73 ст.3 од ЗКП го отфрлил поднесениот обвинителен предлог од оштетениот А. К., адвокат од С. бидејќи истиот во определениот рок не го исправил обвинителниот предлог со наведување на името на обвинетиот.

Решено во Апелационен суд-Штип Кж.бр.308/08 од 29.04.2008 г.

3. Со доставување на обвинителниот акт на обвинетиот и неговиот бранител, Судот нема должност по ЗКП да му ги достави и доказите.

Од образложение

Неоснован е и жалбениот навод на обвинетите за повреда на постапката од чл.355 ст.2 од ЗКП, поради тоа што судот на обвинетите и нивниот бранител заедно со обвинителниот акт не им ги доставил доказите.

Ова од причина што во чл.166 ст.1 од ЗКП е пропишано дека „ ако истражниот судија пред завршувањето на истрагата најде дека е во интерес на одбраната обвинетиот и неговиот бранител да се запознаат

со важните докази собрани во истрагата, ќе ги извести дека во определен рок можат да ги разгледаат предметите и списите што се однесуваат на тие докази и дека може да ставаат свои предлози за изведување нови докази“.

Во чл.167 ст.2 од ЗКП е пропишано „по завршената истрага истражниот судија ги доставува списите до јавниот обвинител кој е должен...“

Во чл.258 ст.1 од ЗКП е пропишано „Обвинителниот акт се доставува до обвинетиот кој е на слобода без одлагање, а ако се наоѓа во притвор-во рок од 24 часа по приемот“.

Во чл.274 ст.1 од ЗКП е пропишано „странките и оштетениот можат и по закажувањето на главниот претрес да бараат на главниот претрес да се повикаат нови сведоци или вештаци или да се прибават други нови докази. Во своето образложение барање странките мораат да означат кои факти би требало да се докажат и со кои од предложените докази“.

Од цитираните законски одредби, како и од останатите одредби во ЗКП, Апелациониот суд во Штип застапа на становиште дека ЗКП не го задолжува судот на доставување на писмени докази на обвинетиот и неговиот бранител, а правото на одбрана во целост е испочитувано со самата можност да странките извршат увид во списите по предметот, да присуствуваат при изведување на доказите, да поставуваат прашања на сведоците и вештите лица, да предлагаат нови докази, вештачење и.т.н. и затоа по оцена на овој суд не постои повреда на постапката од чл.355 ст.2 од ЗКП.

Пресуда на Апелационен суд-Штип Кж.бр.631/08 од 16.12.2008 г.

4. Поради погрешна идентификација на презимето на обвинетиот од страна на судот, Основниот суд не може изјавената жалба на обвинетиот против пресудата со вистинското презиме да ја отфрли како недозволена.

Од образложение

Основниот суд во К. со обжаленото решение Пр.бр.1795/08 од 06.11.2008 год. ја отфрлил како недозволена жалбата на Д. Ѓинковски од с.В. – К. поднесена против пресудата на Основниот суд К. Пр.бр.1795/08 од 14.10.2008 год., а согласно чл.2 ст.2 од ЗП, а в.в. со чл.377 и чл.385 ст.2 од Законот за кривичната постапка.

Апелациониот суд во Штип на одржаната седница на советот ги разгледа поднесените жалби, па ценејќи ги жалбените наводи, обжаленото решение и обжалената пресуда и вршејќи увид во списите по предметот, одлучи како во изреката од следните причини:

Апелациониот суд Штип ја уважи жалбата на Д. Ѓинковски од с.В. како дозволена поднесена против решението на Основниот суд К. Пр.бр.1795/08 од 06.11.2008 год. поднесена против пресудата на Основниот суд-К. Пр.бр.1795/08 од 14.10.2008 год., бидејќи

првостепениот суд немал во предвид дека идентификацијата на обвинетиот може да биде погрешна без оглед дали настапила поради грешка на судот кој ја вршел идентификацијата или со измама на обвинетиот или од други причини, без разлика дали е делимична или целосна.

По оцена на овој суд ако самата идентификација на обвинетиот е погрешна, т.е. ако одговарал - дал одбрана и е осудено она физичко лице кое требало да одговара, само под друго име, единствена последица е исправка на генералиите - личните податоци во постапка пропишана за исправка на материјални грешки-чл.349 од ЗКП в.в. со чл.2 од ЗП. Во конкретниот случај по оцена на овој суд во донесената, а обжалена пресуда погрешно е презимето на обвинетиот наместо **Ѓинковски** е наведено **Тинковски**, но од увидот во списите по предметот видно е дека истото лице Д. Ѓинковски од с.В. учествувал во постапката-давал своја одбрана, ја примил пресудата, изјавил жалба, го примил решението, изјавил жалба и во двете жалби истакнува дека е погрешно презимето, прилага фотокопија од лична картата, од кои се гледа дека утврдените други лични податоци – име, година на раѓање, место на раѓање, единствениот матичен број наведен и во барањето за поведување на прекршочна постапка и во платниот налог се исти со оние кои се наведени во фотокопијата од приложената лична карта и за кои тврди обвинетиот да се негови, па првостепениот суд наместо по службена должност, а врз основа на увидот во жалбата да изврши исправка на пресудата врз основа на чл.349 од ЗКП в.в. со чл.2 од ЗП ја отфрлил изјавената жалба против пресудата на Основниот суд – К. Пр.бр.1795/08 од 14.10.2008 год. како недозволена, поради што следува да овој суд одлучи како во изреката на ова решение.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 20.01.2009 год. под Пркж.бр.1996/08.

5. Жалбата на приватниот тужител, поднесена против правосилна пресуда, а со која се бара да се донесе посебно решение за поништување на клаузулата за правосилност на пресудата и решение за ослободување од трошоците на постапката со кои е задолжен тужителот, е недозволена.

Од образложение

Основниот суд во Ш. со обжаленото решение К.бр.299/05 од 26.12.2007 год. поднесената жалба од приватниот тужител од 25.10.2007 и 25.12.2007 год. против пресудата на Основниот суд - Ш. К.бр.299/05 од 08.05.2007 год., како и судот да донесе посебно решение за ослободување од трошоците на постапката ја отфрла како недозволена.

Приватниот тужител С.М. поднел навремена жалба, со која решението го напаѓа поради повреда на одредбите на ЗКП, па предлага жалбата да се уважи, обжаленото решение укине и предметот врати на повторно судење или донесе решение со кое ќе укине првостепената пресуда, односно да се поништи клаузулата за правосилност на

пресудата К.бр.299/05 од 26.12.2007 год., како и да донесе решение со кое ќе биде ослободен од трошоците по постапката.

Апелациониот суд во Штип, на одржаната седница на советот ја разгледа поднесената жалба, па ценејќи ги жалбените наводи, обжаленото решение и списите по предметот, најде дека: Жалбата е неоснована од следните причини:

Правилно првостепениот суд утврдил дека изјавената жалба и образложение поднесено од приватниот тужител С.М. од 25.10.2007 и 25.12.2007 год. е недозволена поради тоа што според одредбите од Законот за кривична постапка, институт укинување на потврдата (клаузула) за правосилност не постои и во оваа постапка првостепениот суд не може да одлучува за укинување потврдата за правосилност на пресуда.

Од увидот во списите по предметот се гледа дека по поднесената приватна тужба од приватниот тужител С.М. од Штип против обвинетиот И.Р. од П. за кривични дела “Телесна повреда“ од чл.130 ст.1 и “Навреда“ од чл.173 ст.1 од КЗ, е одржан главен претрес, на кој бил присутен и тужителот и неговиот полномошник, адвокат В.П. од Ш., на која тужителот и издал писмено полномошно со кое ја овластува да ги презема во негово име сите дејствија согласно законот. Пресудата е донесена на 08.05.2007 год. и истата е доставена на полномошникот на тужителот, адвокат В.П., која пресудата според увидот во доставницата ја примила на 27.06.2007 год., а исто така пресудата е доставена и на тужителот с. на 17.07.2007 год., но не е примена, бидејќи според забелешката на доставницата, судскиот доставувач констатира дека “татко му рекол дека лицето е иселено за А“.

Полномошникот на тужителот С. адвокат В.П. не изјавила - вложила жалба по добивањето на пресудата во законски определениот рок, нити пак жалба изјавил обвинетиот, нити приватниот тужител.

Приватниот тужител во постапката не мора да работи лично, но по свој избор во постапката може да работи преку полномошник. Одговорноста на полномошникот за пропуштање на процесни дејствија, па и поднесување на жалба, се решаваат во граѓанска постапка.

Првостепениот суд констатира дека пресудата станала правосилна на ден 25.07.2007 год. ставајќи на писмено изработената пресуда „потврда за правосилност“. Кога редовните правни лекови се исцрпени, или кога се угаси правото на редовни правни лекови, донесената пресуда добива дефинитивна содржина, а постапката свој крај, т.е. пресудата станува правосилна.

Согласно чл.54 ст.2 од ЗКП враќање во поранешна состојба на приватниот тужител е дозволено само поради пропуштеното рочиште на главен претрес. За другите случаи не е дозволено враќање во поранешна состојба.

Правосилноста на пресудата ја исклучува можноста за донесување другачија одлука, се додека во евентуална постапка по вонредни правни лекови правосилната пресуда не биде замената со друга правосилна одлука.

Поради изнесеното ставот на Апелациониот суд - Штип е дека правилно првостепениот суд постапил, кога изјавените жалби лично од приватниот тужител, поднесени по правосилноста на пресудата, врз

основа на чл.359 ст.2 в.в. со чл.351 од ЗКП ги отфрлил како
недозволени.

Решение на Апелационен суд - Штип Кж.бр.197/08 од 20.03.2008
год.

ГРАЃАНСКО ПРАВО

ПАРНИЧНА, ВОНПАРНИЧНА ПОСТАПКА И ИЗВРШУВАЊЕ

1. Доколку адвокатот како полномошник составил тужба и ја доставил до суд, без согласност за тоа од тужителот. Тужбата се отфрла како поднесена од неовластено лице и се задолжува подносителот на тужбата - адвокатот да ја плати таксата за тужба.

Од образложение

Од страна на адвокат е составена и поднесена тужба до суд. Дополнително адвокатот со поднесок доставил до судот полномошно за состав на тужба, а со телеграма предложил да се одложи закажаната расправа поради негова зафатеност пред друг суд. Тужителот на денот на одржаната расправа изјавил дека не ја поднел предметната тужба ниту го овластил адвокатот да поднесува тужба. Тужителот го оспорувал полномошното доставено од адвокатот, поради тоа што тој не издал такво полномошно и потписот на истото не бил негов. Во таков случај се отфрла тужбата на тужителот како поднесена од неовластено лице и се задолжува подносителот на тужбата – адвокатот да ја плати таксата за тужба. Основ за вакво одлучување се наоѓа во изјавата на тужителот дадена на главната расправа со кое целосно ја негира предметната тужба и потписот на полномошното, а согласно одредбите од чл.82, чл.85, чл.91 ст.4 и чл.143 од ЗПП.

Решение на Апелационен суд Штип Гж.бр. 2970/2004 од 8.02.2005 година

2. Доставувањето на тужбата до тужениот се врши на адресата наведена во тужбата. Ако на таа адреса нема такво лице или се иселило, тогаш судот е должен согласно чл.20 од Законот за судовите да ја побара од надлежен орган адресата на тужениот запишана во неговата лична карта и доставувањето да го изврши на таа адреса.

Од образложение

По неуспешното доставување на тужбата до тужениот, на доставницата било констатирано дека тужениот се иселил.

Судот со писмо побарал од тужителот во рок од 8 дена да ја уреди тужбата така што да ја наведе точната адреса на тужениот, во спротивно, согласно чл. 101 од ЗПП, тужбата ќе биде отфрлена како неуредна.

Тужениот во определениот рок ја доставил адресата што му била позната која е иста со адресата што е наведена во тужбата.

Првостепениот суд го донел побиваното решение со кое тужбата ја отфрлил како неуредна затоа што тужителот не ја доставил точната адреса на тужениот.

Постапувајќи по жалбата на тужителот, Апелациониот суд во Штип го укина побиваното решение поради суштествена повреда на одредбите од чл. 343 ст.1 в.в. со чл. 129 ст. 5 и 6 и чл. 101 од ЗПП, која повреда влијаела врз донесувањето на законита и правилна одлука, а од следните причини:

Со одредбата од чл. 129 ст.5 од ЗПП (“Сл.Весник на РМ“ бр. 79/05) е пропишано “Доставата на физичко лице се врши на адресата наведена во тужбата. Ако доставата на таа адреса не успее, тогаш доставата се врши на адресата запишана во личната карта“.

Со одредбата од чл. 6 од Законот за изменување и дополнување на ЗПП (“Сл.Весник на РМ“ бр. 110/08) е пропишано “Ако доставата со препорачана пратка на адресата запишана во личната карта не успее доставата се врши со објава на писменото на огласната табла на судот. Се смета дека доставата е извршена по истекот на 8 дена од денот на објавувањето на писменото на огласната табла на судот“.

Со одредбата од чл. 2 т.8 од Законот за заштита на личните податоци (“Сл.Весник на РМ“ бр. 7/05) е пропишано “Корисник (на лични податоци) е физичко или правно лице, државен орган или друго тело на кое му се откриваат податоците, заради извршување на редовни работи во согласност со Закон. Органите на кои можат да им се откриваат податоците во рамките на посебна истрага не се сметаат за корисници во смисла на овој Закон“.

Со одредбата од чл. 20 од Законот за судовите (“Сл.Весник на РМ“ бр. 58/06) е пропишано “По барање на судот во вршење на неговата надлежност, државните органи и другите правни лица се должни без одлагање да му ги достават сите потребни податоци, списи или исправи со кои располагаат, а кои се потребни во постапката“.

Првостепениот суд при донесувањето на побиваната одлука погрешно ги применил наведените законски одредби кога тужбата ја отфрлил како неуредна.

Во таков случај судот не треба да бара од тужителот да ја уреди тужбата со тоа што ќе ја достави точната адреса на тужениот, бидејќи во смисла на споменатата одредба од Законот за заштита на податоците на него нема да му бидат откриени тие податоци.

Затоа судот во таков случај е должен да постапи согласно чл. 20 од Законот за судовите и од надлежен орган да ја прибави адресата на тужителот запишана во неговата лична карта, а потоа да постапи согласно чл. 129 ст.5 и 6 од ЗПП и со тоа ќе се смета дека доставата е уредно извршена.

Одлука на Апелациониот суд во Штип Гж.бр. 1320/08 од 05.02.2009 година.

3. Одредбата од чл. 146 ст.3 од Законот за изменување и дополнување на ЗПП (Сл. Весник на РМ бр.110 од 2.09.2008год) не може сообразно да се примени во случај кога не е платена судската такса за приговор против налог за извршување и истиот да се смета за повлечен.

Од образложение

Со првостепеното решение приговорот поднесен од должникот против налогот за извршување се смета повлечен затоа што должникот не ја платил судската такса во рок од 15 дена од поднесувањето на приговорот. За ваквото одлучување првостепениот суд се повикува на чл. 146 ст. 3 од Законот за изменување и дополнување на ЗПП. Во оваа законска одредба е предвидено „Ако тужителот не ја плати судската такса во рок од 15 дена од денот на поднесувањето на тужбата, се смета дека тужбата е повлечена“.

Постапувајќи по жалбата на должникот Апелациониот суд во Штип првостепеното решение го укинува поради суштествена повреда од чл. 343 ст. 1 во врска со чл. 146 ст. 3 од Законот за изменување и дополнување на ЗПП. Второстепениот суд смета дека должникот барал заштита пред судот, но тоа не е сторено со тужба како иницијален поднесок, туку со поднесување на приговор како правно средство за заштита од неправилности при спроведување на извршувањето што е во согласност со чл. 77 од ЗИ. Парничната постапка му претходи на извршувањето и во таквата парница била донесена правосилна и извршна одлука, а со поднесеното барање од доверителот започнува извршувањето – чл. 2 од ЗИ. Во поглед на наплатата на судската такса за приговорот не може во смисла на чл. 10 од ЗИ сообразно да се примени чл. 146 ст.3 од ЗПП, туку согласно чл. 77 – б од Законот за измени и дополнување на ЗИ, судската такса треба да се наплати со примена на одредбите од Законот на судски такси.

Одлука Гж.1947/08 од 10.12.2008 година.

4. При одлучувањето за трошоците во постапката за делба на заеднички предмет или имот, согласно чл. 33 од ЗВП сообразно треба да се примени членот 158 од ЗПП, односно судот да одлучи за надоместување на трошоците само доколку има определено барање од странките без расправање.

Од образложение

Првостепениот суд по спроведената постапка извршил делба на поголема парцела помеѓу предлагачот и тројца противници, а во поглед на трошоците ги задолжил секој да плати определен износ. Еден од противниците бил незадоволен и поднел жалба побивајќи го првостепеното решение во делот за трошоците во кое е задожен да ги плати на предлагачот.

Апелациониот суд одлучувајќи по жалбата смета дека со првостепената одлука погрешно е применета одредбата од чл. 227 од ЗВП (Сл.Весник на РМ бр.9 од 18.01.2008 година), а во која одредба е пропишано: „Трошоците на постапката паѓаат на товар на секој учесник сразмерно на големината на неговиот дел“.

Од содржината на оваа законска одредба произлегува дека во истата се пропишува само начинот и висината како треба да се одлучува за трошоците, а не и да се одлучува по поставено барање од странките. Токму затоа согласно чл. 33 од ЗВП сообразно треба да се примени чл. 158 од ЗПП, а според оваа одредба за надоместување на трошоците одлучува судот на определено барање од странките без расправање. Во конкретниот случај предлагачот нема поставено барање за трошоци, поради што првостепената одлука во делот за задолжување на трошоците према противникот – жалителот се укинува.

Одлука Гж.бр.1987/08 од 16.01.2009 година.

5. Вонбрачниот другар нема право на наследство на оставината на својот вонбрачен другар

Од образложение

Судот утврдил дека лицето „ММ„ со покојниот „ НН„ живееле во вонбрачна заедница до смртта на оставителот.

Во текот на траењето на вонбрачната заедница, оставителот и лицето „ММ„ не стекнале заеднички имот .

Согласно чл. 12 ст.1. од Законот за наследување, врз основа на Закон, умрениот го наследуваат: сите негови потомци, неговите посвоеници и нивните потомци, неговиот брачен другар, неговите посвоители, неговите родители, неговите браќа и сестри и нивните потомци и неговите дедовци и баби и нивните потомци.

Од ова законска одредба произлегува дека оставителот го наследуваат меѓу другите и брачниот другар. Жалителката „ММ„ не била во брак со оставителот , но живееле во вонбрачна заедница, па истата нема право на наследство на оставината на вонбрачниот другар.

Согласно чл. 13 од Законот за семејството, заедница на живот на маж и жена која не е заснована во согласност со одредбите на овој Закон (вонбрачна заедница) и која траела најмалку една година, е изедначена со брачната заедница во поглед на правото на меѓусебно издржување и имотот стекнат за време на траењето на таа заедница.

Вонбрачната заедница која траела најмалку една година е изедначена со брачната заедница само во поглед на правото на меѓусебно издржување и имотот стекнат за време на траењето на таа заедница.

Пресуда на Апелациониот суд во Штип Гж.бр. 973/02 од 23.05.2002 год.

6. Претседателот на Основниот суд, одлучувајќи по приговорот за сторени неправилности при извршувањето, кога извршувањето е веќе спроведено, не е овластен да го задолжува извршителот да му го поврати на должникот извршениот паричен износ или дел од него, ниту да го задолжува да му ги надомести трошоците во постапката по приговорот.

Од образложение

Претседателот на првостепениот суд одлучувајќи по приговорот на должникот за сторени неправилности при извршувањето, приговорот го усвоил.

Утврдил неправилности при извршувањето сторени во делот за пресметување на камата и трошоците во постапката, па налогот за извршување ГО СТАВИЛ ВОН СИЛА и го задолжил извршителот да му го врати на должникот износот од 34.028,00 денари со затезна камата и да му ги плати процесните трошоци во износ од 12.750,00 денари се во рок од 8 дена од приемот на решението.

Во фактичката состојба утврдил дека со првостепено решение П.бр. 620/06 од 05.06.2008 година тужителот бил ЗАДОЛЖЕН да плати на тужените процесни трошоци во износ од 173.350,00 денари, во рок од 8 дена по приемот на решението, кое решение, со решение ГЖ.бр. 1545/08 од 12.11.2008 година, го преиначил и го задолжил тужителот да плати на тужените парнични трошоци од 157.550,00 денари во рок од 8 дена сметано од приемот на решението. Во останатиот дел за 15.800,00 денари барањето го ОДБИЛ КАКО НЕОСНОВАНО.

Утврдил дека тужителот веднаш по приемот на второстепеното решение доброволно на ден 06.12.2008 година ги платил на тужените досудените трошоци во износ од 157.550,00 денари.

Тужените врз основа на првостепеното решение за износ од 157.550,00 денари поднеле барање до извршителот да се спроведе извршување заради наплата на затезна камата на исплатените парични средства сметано од донесувањето на првостепеното решение - 05.06.2008 година па до исплатата—06.12.2008 год.

Извршителот издал налог за извршување, биле извршени 34.028,00 денари на име пресметана камата сметано од 05.06.2008 година до 06.12.2008 година.

При таквата фактичка и правна состојба Претседателот на првостепениот суд смета дека извршна исправа во случајов е решението на второстепениот суд од 12.11.2008 година, а не како што сметал извршителот решението на првостепениот суд од 05.06.2008 година.

Второстепениот суд одлучувајќи по жалбата изјавена од доверителите, побиванато решение го преиначи, а од следните причини:

Со одредбата од чл. 77 ст.9 од Законот за извршување е пропишано:

“Претседателот на судот со решение не може да го запре извршувањето, да укине извршни дејствија, ниту да го задолжува извршителот да презема извршни дејствија.“

Со одредбата од чл. 78 ст.1 од истиот закон е пропишано:

“Кога извршувањето е веќе спроведено, должникот може да поднесе до судот, односно органот кој ја донел извршната исправа, предлог за противизвршување барајќи доверителот да му го врати она што го добил со извршувањето, ако извршната исправа е правосилно укината, преиначена, поништена или ставена вон сила“.

Првостепениот суд при донесувањето на побиваната одлука погрешно ги применил цитираните законски одредби, бидејќи Претседателот на судот, одлучувајќи по приговорот за сторени неправилности при извршувањето, кога извршувањето е веќе спроведено, во никој случај во оваа постапка не е овластен да го задолжува извршителот да му го врати на должникот извршениот паричен износ или дел од него, ниту да го задолжува да ги надомести трошоците во постапката по приговорот.

Одлука на Апелациониот суд во Штип ГЖ.бр. 207/09 од 16.02.2009 година.

7. Извршувањето на побарувањата што се утврдени со правосилна судска одлука, застаруваат во рок од 10 години согласно чл 368 од ЗОО.

Неоснован е жалбениот навод на жалителот за погрешна примена на одредбите од Законот за извршување.

Од увидот во списите кон предметот е видно дека обврската на должникот произлегува од пресуда на Основниот суд во Гевгелија ПРК.бр.111/01 од 15.09.2005 год, која станала правосилна и извршна на 10.02.2006 год. Утврдено е дека доверителот барање за извршување до извршителот хх поднел на 17.07.2008 год. Од изрекувањето на обврската за должникот, 26.01.2006 год, до поднесувањето на барањето за извршување нема поминато рок од 10 години кој е утврден со чл. 368 од ЗОО и според кој рок застарува за извршување сите побарувања што се утврдени со правосилна судска одлука.

Од тие причини жалбениот навод на жалителот за погрешна примена на одредбите од ЗИ поради настапена застареност се неосновани во целост.

Од тие причини согласно чл. 370 од ЗПП, во в.в. со чл. 10 од ЗИ се одлучи како во изреката на одлуката.

АПЕЛАЦИОНЕН СУД ШТИП, ГЖ.бр. 2079/08 од 22.12. 2008 год.

МАТЕРИЈАЛНО ПРАВО

1. За остварување на правото на надомест на штета потребно е и постоење на неоправданост на осудата, или притворот во конкретниот случај, а не само донесување на одбивателна пресуда. Кога до донесување на одбивателна пресуда не дошло поради незаконито постапување на државните органи или поради околности што ја исклучуваат одговорноста на тужителот за делото за кое е водена постапката туку поради застареност судот, при одлучувањето за барањето за надомест на штета, треба да ги има во вид и одредбите од ЗОО што се однесуваат на постоење на вина на РМ.

Од образложение

Во фактичката состојба првостепениот суд утврдил дека со решението донесено од страна на истражен судија при тогашниот Окружен суд во Штип под Кио бр.хх од хххх год. се одредило спроведување на истрага против тужителот по овој спор ххххххх а поради постоење на основано сомневање дека истиот имал сторено кривично дело „Проневера,, по чл. 178 ст.3. од КЗ на РМ, при што со истото решение му било одреден и притвор. Во решението како напомена од истражниот судија стоела констатацијата дека лицето-тужителот хххххххх од страна на МВР Скопје бил лишен од слобода и приведен од Холандија во Македонија во затворот во Штип на ден 18.04.1996 год. во 15 часот од кога и му се сметала на истиот изречената мерка притвор. По претходно постапување на истражниот судија на ден 27.12.1994 год. судот утврдил дека била донесена наредба за издавање на потерница против сега тужителот ххххххх која се доставила до УВР хххххх заради постапување на истата. Со решението на истражниот судија од 29.12.1995 год, а по предлог на Окружниот јавен обвинител во Штип, првостепениот суд утврдил дека се прекинала поведената истрага против сега тужителот хххххх од причини што истиот не бил пронајден во Холандија, не бил лишен од слобода и се уште се наоѓал во бегство. Судот утврдил дека на 8.08.1995 год. тужителот како бегалец бил приведен од страна на полициски агент на полициската служба за странци при регионалната полиција во Амстердам - Амстеланд во тимот 2 – одделение за полициска истрага а по барање на јавниот правобранител на округот Амстердам, а врз основа чл. 20-21 од Законот за екстрадиција. Во периодот од 14.08.1995 год. па до 18.04.1996 год. судот утврдил дека тужителот бил притворен во казнениот Завод во Лелистад, Холандија. Со откривањето и притварањето на тужителот продолжила истражната постапка против него пред истражниот судија на Окружен суд Штип. На ден 20.04.1996 год. по претходно екстрадирање во Македонија и притварање во Затвор Штип, на тужителот како осомничен за прв пат му се земала изјава од истражен судија по што било донесено решение за спроведување на истрага и повторно се испитал тужителот како обвинет. Со решението на Кривичниот Совет на Окружниот суд во Штип, донесено под Кс.бр.хххх

од 18.06.1996 год. судот утврдил дека се продолжил притворот против сега тужителот се до завршувањето на главниот претрес. Со решението на Кривичниот совет при Основен суд XXXXXXXX донесено под К.бр. xxxx од 17.07.1996 год. притворот према тужителот се укинал со прифаќање на понудената гаранција од страна на неговите родители, поради што и во понатамошниот тек на првостепената и второстепена кривична постапка против истиот тој се бранел од слобода. Од страна на Основниот суд во XXXXXXXX судот утврдил дека биле донесени две кривични осудителни пресуди против сега тужителот при што првата од страна на второстепениот суд била укината, додека со втората одлука донесена од страна на второстепениот суд под Кж бр. xxxx од 29.04.2004 год. пресудата на Основниот суд во XXXXXXXX била преиначена со тоа што наместо за кривичното дело „Проневера„ тужителот се огласил за виновен за кривичното Дело „Затајување„. Со наведената одлука а согласно чл. 341 ст.1.т.6 од ЗКП обвинението спрема тужителот xxxxxxx се одбило поради настапување на застареност на кривичното гонење. Од извршеното вештачење по спорот од страна на вештото лице др-xxxxxx – неврописхијатар а по претходно обавен разговор со тужителот споредено со нејзиното лично испитување на условите во притворот кој тужителот ги доживеал во странска држава и во Затворот Штип во Македонија, судот утврдил дека со самото притворање на тужителот во странската држава, како и во својата држава, тој почувствувал вистински кошмар – страв од неизвесна иднина како за него, така и за неговото семејство, а почувствувал и изгубен углед во лоша иднина и беспомошност. Лошите затворски услови - темната ќелија со мала маса и столче во која се наоѓало и ВЦ кај него створиле страшно негативни депремирани чувства, чувства на без живот, поради што и истиот почувствувал длабок душевен бол кој не сакал да го ублажува со смирувачки дејствија. Тужителот најголем душевен бол почувствувал во моментот на средбата со своите најблиски, посебно првата кратка средба со неговиот татко. За време на траењето на долгогодишниот судски процес, во однос према јавната опкруженост судот утврдил дека тужителот чувствувал длабол срам поради озборувањето на луѓето со што на истиот му се нарушил угледот. Тужителот чувствувал и психичко страдање пред се заради времето поминато во притвор, а чувствувал и психичко страдање поради разделбата со своите најблиски. Душевниот бол со тек на времето по ослободувањето од притвор кај истиот попуштил во интензитет, но сепак бил присутен се до 2004 год. и тоа со среден интензитет, а после тоа поминал во бол со послаб интензитет кој тужителот со примање на смирувачки средства го санира.

Ваквата фактичка состојба е правилно и целосно утврдена и произлегува од изведените и правилно ценети докази.

Како резултат на правилно и целосно утврдената фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил материјално право кога ја донел побиваната пресуда и одлучил како во дел I од изреката на истата.

Согласно чл. 526 ст. 1 од КЗ (Службен Весник на РМ бр. 15/97) е предвидено дека „Право на надомест на штета поради неоправдана осуда има лицето спрема кое била правосилно изречена кривична санкција или кое е огласено за виновно а е ослободено од казната, а

подоцна по повод вонреден правен лек новата постапка правосилно е запрена или со правосилна пресуда е ослободено од обвинението или обвинението е одбиено,,.

Согласно чл. 530 ст. 1 т. 1 од истиот закон е предвидено дека „Право на надомест на штетата му припаѓа и на лицето кое било во притвор а не дошло до поведување на кривична постапка или постапката е запрена со правосилно решение, или со правосилна пресуда е ослободено од обвинението или обвинението е одбиено,, а согласно т. 4 од истиот член ваквото право му припаѓа и на лицето кое во притвор поминало подолго време отколку што трае казната затвор на која е осудено.

По мислење на овој суд првостепениот суд правилно одлучил кога истакнатото предметно тужбено барање од страна на тужителот Лазаров Кирчо од Струмица да се задолжи тужениот на истиот да му исплати нематеријална и материјална штета во севкупен износ од 1.834.000,00 денари го одбил како неосновано, бидејќи од изведените докази неспорно утврдил дека во конкретниот случај не се исполнети условите од Законот за кривична постапка согласно погоре цитираните законски одредби за да истиот има право на надомест на штетата што ја бара, пред се од причини што во конкретниот случај против тужителот е донесена одбивателна пресуда само поради настапување на апсолутна застареност на кривичното гонење за кривичното дело „Затајување,, па времето што тој го поминал во притвор во Холандија во Казнениот завод во Лелистад - Холандија во временскиот период од 14.08.1995 год. па до 18.04.1996 год, не е неоправдано.

При донесувањето на својата одлука Апелациониот Суд ги имаше во вид погоре цитираните законски одредби од Законот за кривична постапка (објавен во Службен весник на РМ 15/97).

Согласно овие одредби за остварување на правото на надомест на штета потребно е и постоење на неоправданост на осудата, или притворот во конкретниот случај, а не само донесување на одбивателна пресуда. Во конкретниот случај не е утврдена незаконитост на решенијата за притвор, а одбивателната пресуда е донесена во жалбена постапка од причини на декриминализацијата на кривичното дело „Проневера,, и настапување на застареност за гонење на кривичното дело „Затајување,,. Според ова имајќи ги во вид и одредбите од чл. 154 ст. 1 и чл. 158 од ЗОО (Објавен во Службен весник на СФРЈ бр. 29/77) Апелациониот суд смета дека кај тужениот нема вина и истиот нема одговорност за штета во овој предмет, посебно ако се има во вид дека до донесување на одбивателна пресуда не дошло поради незаконито настапување на државните органи или поради околности што ја исклучуваат одговорноста на тужителот за делото за кое е водена постапката туку поради застареност.

АПЕЛАЦИОНЕН СУД ШТИП, 17.01. 2008 год.-ГЖ.2367/2007

2. За штета настаната од јавни демонстрации одговара државата РМ според принципот на објективна одговорност, а во согласност со чл.166 од ЗОО.

Од образложение

Утврдено е дека во временскиот период од 27.01.2005 год, до 17.02.2005 год, на магистралниот пат М - 5 Кочани - Делчево, кај раскрсницата спрема с. Кучичино и Чешиново била поставена блокада со земјоделска механизација од страна на месното население. Утврдено е дека тужителот е Трговско друштво кое врши превоз на меѓуопштински линии на повеќе релации од Кочани кон другите градови во државата како и локални линии на релација Кочани – селски населби. Овие факти помеѓу странките не се спорни.

Утврдено е дека за периодот од 27.01.2005 год до 17.02.2005 год, поради поставената блокада, тужителот не бил во можност да го обавува превозот на вообичаен начин, превоз на одредени линии не можел да врши, а превоз на одредени линии вршел со дополнителни трошоци и на таков начин претрпел материјална штета во износ од 217.910,00 денари. Висината на штетата е утврдена од вешто лице дипл.економист.

Членот 166 од ЗОО ја регулира одговорноста поради терористички акти, јавни демонстрации или манифестации и припаѓа во отсек 6 од ЗОО - посебни случаи на одговорноста. Во чл. 166 ст.1. од ЗОО предвидено е дека „ За штета настаната од смрт, телесна повреда или оштетување, односно уништување на имотот на физичко или правно лице, поради акти на насилство или терор, како и при јавни демонстрации и манифестации одговара државата.„ Во ст.3. од истиот член е предвидено дека „ државата има право и обврска да бара надомест на исплатениот износ од лицето кое ја предизвикало штетата.„ Според оваа одредба субјект на одговорност во конкретниот случај е државата – РМ, и спрема неа треба да биде насочено барањето за надоместувањето на штетата, и покрај тоа што, можеби е познато лицето кое ја предизвикало штетата. Во случаите од чл. 166 од ЗОО државата – РМ одговара без утврдување на вина. Се работи за објективна одговорност и државата не може да ја острани таа одговорност за надоместување на причинетата штета, приговарајќи дека превзела „се„ таква штета да се спречи.

Од овие причини Апелациониот суд во делот спрема Република Македонија го уважи тужбеното барање на тужителот.

Од истите причини Апелациониот суд го одби тужбеното барање спрема тужените ЈП „Македонија пат„ и Општината.

АПЕЛАЦИОНЕН СУД ШТИП, 10.10. 2008 год.- ТСЖ.бр.166/2008

3. Сопатникот „ММ„ кој знаел дека возачот на возилото „НН„ конзумирал алкохол, кој во крвта имал 1,51 промили, па сепак се качил во возилото, поради што возилото излетало од патот и удрило во дрво што се наоѓало надвор од коловозот, на тужителот „ММ„ како сопатник не му следува надомест на материјална и нематеријална штета од Осигурителната компанија, каде возилото било осигурено од одговорност према трети лица, па бидејќи со тоа што се качил во возилото, се смета дека се согласил со евентуалните штетни последици што би настанале поради управувањето на возилото од возач под дејство на алкохол.

Од образложението

Судот утврдил дека тужителот „ММ„ и лицето „Н.Н„ заедно консулмирале алкохол па иако тужителот знаел дека лицето „Н.Н„ конзумирало алкохол, кое во крвта има 1,51 промили, се качил во возилото што го управувало лицето „Н.Н„ па поради тоа возилото излетало од патот и на тужителот биле нанесени телесни повреди.

При ваква состојба, тужителот „ММ„ нема право да бара од Осигурителната компанија надомест на штета бидејќи со тоа што тужителот знаел дека возачот на возилото конзумирал алкохол и покрај тоа се качил во возилото, па со тоа се смета дека се согласил со евентуалните штетни последици што би настанале поради управување на возилото од возач под дејство на алкохол, што е во согласност со чл. 150 ст.1. од ЗОО.

Пресуда на Апелациониот суд во Штип Гж.бр.1974/08 од 25.12.2008 год.

4. Оштетениот нема право од штетникот или од осигурителното друштво да бара надомест на штета, ако помеѓу нив е заклучен договор за порамнување – спогодба за надомест на штета.

Од образложение

Тужителот со тужбата барал да се задолжи тужениот да му плати справедлив паричен надомест за нематеријална штета за претрпени физички болки, за душевни болки поради намалена животна активност и за страв вкупен износ од 400.000 денари.

Тужениот во одговорот на тужбата предложил тужбеното барање да биде одбиено поради тоа што после штетниот настан помеѓу странките била заклучена спогодба за надомест на претрпената штета, која спогодба целосно била извршена.

Првостепениот суд во фактичката состојба утврдил дека тужителот врз основа на писмен договор за дело во траење од 1 месец кај тужениот извршувал работни задачи заварувач – бравар. На ден 18.08.2006 година тужителот качен на вилушкар на висина од околу 3

метри сечејќи метална цевка од старо парно пресечената цевка го погодила по главата од што изгубил контрола и паднал на бетонскиот под при што се здобил со телесни повреди – кршење на петата од десната нога и набиеница на стапалото од левата нога.. Веднаш бил пренесен во М.Ц. Кочани каде на десната нога му била ставена гипсена чизма, а на левата лангета. После 12 дена од настанот, поточно на 31.08.2006 година тужителот и тужениот заклучиле писмена спогодба за надомест на штетата со која тужениот се обврзал тужителот да го пријави во Агенцијата за вработување, да му ги плаќа придонесите за пензинско, инвалидско и здравствено осигурување сметано од 01.09.2006 година, како и да му исплати плата во целосен износ за цело време додека ќе се наоѓа на боледување, како и да го оствари правото на колективно осигурување и надомест на штета по тој основ од АД за осигурување “Вардар“-Скопје. Тужителот се обврзал да не бара од тужениот надомест на штета, ниту било какви други надоместоци.

Тужбата е поднесена на 20.12.2007 година.

Со побиваната пресуда тужбеното барање на тужителот е усвоено делумно и тоа за вкупен износ на нематеријална штета од 40.000 денари, а во останатиот дел тужбеното барање е одбиено.

Постапувајќи по жалбата на тужениот, Апелациониот суд во Штип побиваната одлука ја преиначи и тужбеното барање на тужителот го одби како неосновано, а поради следното:

Со одредбата од чл. 1128 ст.1 од ЗОО е пропишано “Со договорот за порамнување лицата меѓу кои постои спор или неизвесност за некој правен однос, со помош на взаемни попуштања го прекинуват спорот, односно ја отстрануваат неизвесноста и ги определуваат своите взаемни права и обврски“. Според ст.2 “Постои неизвесност и кога остварувањата на определено право е несигурно“.

Со одредбата од чл. 1129 ст.1 од ЗОО е пропишано “Попуштањето може да се состои меѓу другото, во делумно или на полно признавање на некое барање на другата страна или во откажувањето од некое свое барање; во земање врз себе некоја нова обврска; во намалување на каматната стапка; во продолжување на рокот; во согласување со делумни отплати; во давање право на пишманлак“.

Со одредбата од чл. 1131 ст.1 и 2 од ЗОО е пропишано “Предмет на порамнувањето може да биде секое право со кое може да се располага. Полноважно е порамнувањето за имотните последици од кривично дело“.

Првостепениот суд погрешно ги применил цитираните одредби, бидејќи неспорно утврдил дека помеѓу странките е заклучена спогодба за надомест на штета и при тоа тужителот изјавил дека е целосно обештетен и се обврзал во иднина да не бара друга штета.

На тужителот во времето на склучувањето на спогодбата му бил познат штетниот настан и знаел и можел да знае за штетните последици од настанот па поради тоа тужбеното барање за надомест на штета од истиот настан за која веќе постигнал спогодба е одбиено како неосновано.

Таквото барање на тужителот е во спротивност со начелото на решавање на спорови на мирен начин содржано во чл. 13 од ЗОО според кое “Учесниците во облигациониот однос ќе настојуваат

споровите да ги решаваат со усогласување, посредување или на друг мирен начин“, во спротивност со начелото на совесност и чесност содржано во чл. 5 од ЗОО според кое “Во засновањето на облигационите односи и остварувањето на правата и обврските од тие односи, учесниците се должни да се придржуваат на начелото на совесност и чесност“ и сето тоа би влијаело врз правната сигурност на правните субјекти во правниот промет.

Одлука на Апелационен суд Штип ГЖ.бр.1170/08 од 03.02.2009 година.

5. Во случај на штета настаната од несоодветно одржување на улица, шахта и сл. во населено место, одговара Јавното комунално претпријатие, а Општината не е солидарно одговорна за настанатата штета. Општината има супсидијарна одговорност и одговара само ако не ги исполнила своите обврски од Законот за комунални дејности.

Од образложение

Лицето ХХ управувајќи со своето ПМВ по улиците на градот наишло на скршена одводна канализациона шахта. Поради тоа настанало оштетување на возилото, а и возачот се здобил со телесни повреди. Општината имала основано Јавно комунално претпријатие и на истото му биле обезбедени средства за работа.

Согласно чл. 15 од Законот за комунални дејности (објавен во Службен весник на РМ бр. 45/97) е предвидено дека „Заради организирање и квалитетно вршење на комуналните дејности и стопанисување со објекти на комуналната инфраструктура од локален карактер, кои се протегаат или служат за давање на комунални услуги на подрачјето на една општина, Општината може да основа Јавно претпријатие доколку на нејзиното подрачје, за вршење на таква дејност, не постои Јавно претпријатие,,.

Согласно чл. 24 ст. 1 од Законот за локална самоуправа (објавен во Службен весник на РМ бр. 5/02) е предвидено дека „Заради извршување на своите надлежности, Општините можат да основаат јавни служби, во согласност со закон,,.

Согласно ст. 3 од истиот член е предвидено дека „Општината е супсидијарно одговорна за извршување на работите од јавен интерес од ставовите (1) и (2) на овој член,,.

Првостепениот суд погрешно одлучил солидарно со второтужениот ЈКП „ и Општината да му ја надомести на тужителот по спорот причинетата материјална и нематеријална штета од настанот случен критичниот ден, прифаќајќи нивна подеднаква одговорност за извршување на работите од јавен интерес, како и да му ги надомести направените трошоци по постапката, бидејќи во образложението на одлуката што ја донел и самиот констатирал дека во согласност со позитивните законски прописи Општината го имала основано ЈП за

комунална дејност со што истата во целост ја имала исполнето својата законска обврска согласно погоре цитираните законски одредби од Законот за локална самоуправа и Законот за комунални дејности. Од овие причини и во конкретниот случај Општината не може солидарно со Јавното претпријатие да одговара и да сноси одговорност за причинетата штета на тужителот туку таква одговорност треба да понесе само Јавното претпријатие, а евентуално согласно чл. 24 ст. 3 од Законот за локална самоуправа таа може само супсидијарно да одговара, поради што и следуваеше овој суд поставеното тужбено барање спрема овој тужен да се одбие како неосновано.

Согласно чл. 14 од Законот за комунални дејности (објавен во Службен весник на РМ бр. 45/97) е предвидено дека „Комунална дејност може да се врши со основање на Јавно претпријатие за комунална дејност (во натамошниот текст : Јавно претпријатие), со давање концесија за вршење на комунална дејност на начин утврден со закон (во натамошниот текст : концесија) и со дозвола за вршење на комунална дејност (во натамошниот текст : дозвола).

Согласно чл. 173 од ЗОО е предвидено дека „Правните лица што вршат комунална и друга слична дејност од јавен интерес одговараат за штетата ако без оправдана причина ја запрат или нередовно ја вршат својата услуга„.

АПЕЛАЦИОНЕН СУД ШТИП, 3.09. 2008 год.-ГЖ.бр.1225/2008

6. Постои апсолутна застареност на тужбеното барање за надомест на штета во случај кога изминале осум години од штетниот настан, а оштетениот, во кривичната постапката која е водена против тужениот кој е ослободен од обвинението, не поднел барање за надомест на штетата, така што со ослободителна кривична пресуда оштетениот не е упатен на парница.

Од образложение

Неосновани се жалбените наводи на жалителот за сторени суштествени повреди на одредбите од парничната постапка од чл. 340 ст.2 т.13. од ЗПП. Изреката на побиваната одлука е јасна и разбирлива, а во образложението на истата се дадени доволно причини за решителните факти потребни за одлучување.

Врз основа на изведените и правилно ценети докази првостепениот суд правилно и целосно ја утврдил фактичката состојба. Правилно е утврдено дека тужителот претрпел тешка телесна повреда на ден 20.12.1993 год. Утврдено е дека против тужените Б. и Д. М. е водена кривична постапка за кр.дело„ напад врз службено лице при вршење на работи на безбедноста„ од чл., 204 ст.3. во в.в. со ст.1. од КЗ на РМ, и дека со пресуда на Основниот суд во Кочани која станала правосилна тужените се ослободени од обвинението. Во таа постапка тужителот не истакнал оштетно побарување и со ослободителната пресуда за тужените тој не е упатен своето оштетно побарување да го

остварува во посебна постапка. Не постои судска одлука со која тужениот Б. М. е огласен за виновен за кр. Дело,, Тешка телесна повреда,,Тужителот својата тужба за надомест на штета против тужениот Б. М. ја поднел на 24.12.2001 год, или 8 години по настанувањето на штетата што ја претрпел тој.

На правилно и целосно утврдена фактичка состојба материјалното право е правилно применето. Првостепениот суд правилно го применил чл. 376 ст.1 и 2 и чл. 377 од ЗОО (Службен Лист на СФРЈ бр.29/77 со измените и дополнувањата).Овие одредби се правилно применети бидејќи во конкретниот случај поминале повеќе од 3 години од настанувањето на штетата и дознавањето за лицата што ја сториле, како и 5 години од денот кога настанала штетата сметано со денот на поднесување на тужбата 24.12.2001 год. Неоснован е жалбениот навод дека во конкретниот случај треба да се примени чл.377 од ЗОО. Во конкретниот случај не постои правосилна пресуда со која е утврдено дека тужениот сторил кр. Дело,а во текот на кривичната постапка што се водела тужителот нема истакнато оштетно побарување ниту пак со ослободителната пресуда е упатен тоа свое побарување да го истакне пред редовен суд. Во таков случај ќе се примени рокот за застареност пропишан во чл. 376 од ЗОО и тоа во случајот правилно е сторено.

АПЕЛАЦИОНЕН СУД ШТИП, 22.09.2006 год.- ГЖ.687/06

7. Договорот за доживотна издршка е полноважен, ако во својство на примател на издршката го склучило лице кое е во длабока старост, ако деловната способност не му е одземена и ако истото било способно за расудување во моментот на склучувањето на договорот.

Од образложение

Во поднесената тужба тужителот наведува дека нивниот правен претходник склучил договор за доживотна издршка со тужените како законски наследници. Со договорот тужените превзеле обврска на примателот на издршката, кој живеел одвоено да му плаќаат месечно по 1.500,00 денари, да го негуваат во случај на болест и по смртта да го погребат според месните обичаи. Примателот на издршката се обврзал како надомест за издршката на давателите на издршката да им го остави целокупниот недвижен имот. Тужителот бара склучениот договор да се поништи, поради постење мани на вољата на странката на примателот на издршката, а поради тоа што во моментот на склучувањето истиот бил на возраст од 86 години и поради староста не бил во состојба да расудува.

Првостепениот суд го одбил тужбеното барање како неосновано. Во правните причини наведува дека иако примателот на издршката бил здрав и можел правилно да расудува. По склучувањето на договорот живеел уште 9 години, починал ненадејно без да боледува од некоја болест.

Второстепениот суд ги прифати овие образложени причини, наведувајќи дека староста на примателот на издршката не значи неспособност за расудување и дека склучениот договор за доживотна издршка е полноважен.

Одлука ГЖ бр.2054/08.

8. Тужителот може да бара од тужениот да му го исплати неисплатениот дел од купопродажната цена на станот врз основа на меѓусебен договор за продажба иако не поседува доказ за сопственост на станот.

Од образложение

Помеѓу тужителот и тужениот е склучен меѓусебен писмен договор за продажба на стан, со отплата на цената на рати. Предметниот стан му е даден на тужителот од градежната фирма која го градела станот и останатите станови од зградата по основ на компензација. Помеѓу тужителот и градежната фирма било договорено тој да може слободно да располага со станот односно да може да го отуѓува.

По склучувањето на договорот купувачот на станот влегол во владение, го отплатил поголемиот дел од договорената купопродажна цена, а не платил дел од истата во договорениот рок. Тој се противел под изговор дека не може да го заведе на негово име.

Тужителот со поднесената тужба бара тужениот да му го исплати станот во целост, а својата обврска за склучување и заверување на договорот за купопродажба ќе ја исполни кога градежната фирма што го изградила станот ќе ги регулира сопственичко правните односи и со останатите станари кои купиле стан директно од градителот.

Првостепениот суд уважувајќи го тужбеното барање на тужителот во образложението на правните причини наведува дека во конкретниот случај се работи за облигационо правен однос и тужениот согласно чл.10 од ЗОО е должен да ја исполни превземената договорна обврска.

Ваквото стојалиште го прифаќа и второстепениот суд, бидејќи од доказите што ги прифатил првостепениот суд произлегува дека купувачот при купувањето на станот знаел дека станот не се води на име на продавачот и од кои причини тоа не е сторено, но и покрај тоа се согласил склучил меѓусебен писмен договор за купопродажба, отпочнал со реализација на договорот со отплаќање на купопродажната цена во рати се вселил во предметниот стан и до денес го користи, така што има договорна обврска да го доплати целиот стан.

9. Ништовен е договорот за продажба на градежно неизградено земјиште во државна сопственост, со кој поранешниот сопственик го продал земјиштето на купувачот после 13.09.2001 година, како ден на влегувањето во сила на Законот за градежно земјиште од 2001 година.

Жалбата е основана.

Врз основа на изведените докази првостепениот суд утврдил дека тужителот Д. К. со М. В. на ден 15.08.2001 год, склучиле преддоговор за купопродажба на недвижност. Тужителот при склучувањето на договорот на М. му дал 200 германски марки капар, а подоцна е исплатен и остатокот од вкупната цена од 1200 германски марки. Преддоговорот бил заверен кај нотар Ч. И. од Кочани под УЗПР.бр. 1959.на ден 27.09. 2001 год, врз основа на склучениот пред договор, составен е договор за купопродажба меѓу продавачот М. В., а како купувачи се наведени децата на тужителот М. и В.. Заверка на потписите на овој договор не е извршена. Предмет на купопродажба и во преддоговорот и во договорот била недвижност на КП.бр.16243 во м.в.,„Црница,, во пов. од 340 м2, и на Кп.бр. 1648 во м.в.,„Црница,, со пов. од 659 м2. Овие недвижности биле евидентирани во имотен лист бр. 3117 за КО – Кочани, а во корист на М. В. било запишано право на користење , а не право на сопственост и истата преставувала неизградено градежно земјиште.

На вака утврдената фактичка состојба првостепениот суд погрешно го применил материјалното право кога го уважил тужбеното барање на тужителот на што и жалителот основано укажува во жалбата.

На ден 4.07.2001 год, е донесен Законот за градежно земјиште (Сл.Весник на РМ бр. 53/01) а истиот започна да се применува од 13.09. 2001 год, од кога почнал да се применува и Законот за сопственост и други стварни права (Службен Весник на РМ бр. 18/01).До тој датум според дотогашните прописи градежното земјиште беше во државна сопственост, а физичките и правните лица остваруваат право на користење или како поранешни сопственици или како лица на кој тоа право им е дадено за изградба на објекти. Со влегувањето во сила на Законот за градежно земјиште (СЛ. Весник на РМ бр. 53/01) правото на користење на градежно земјиште во сопственост на државата престанува и се остранува од правниот режим во Р.Македонија.

Со член 49 од Законот за градежно земјиште е предвидено носителите на правото на користење на градежно земјиште да стекнат право на сопственост под услови, начин и постапка утврдена со тој Закон.

Со чл. 50 од истиот Закон е предвидено корисниците на градежното земјиште, кои се поранешни сопственици на истото, да го трансформираат своето право на користење во право на сопственост во соодветна постапка уредена со Закон, а останатите корисници правото на користење можат да го трансформираат во право на долготраен закуп. Законот за градежно земјиште не предвидува постоење на право на користење на градежно земјиште туку трансформација на веќе стекнатото право на користење во право на сопственост или закуп и тоа

само за лица кои го стекнале тоа право до влегувањето во сила на Законот за градежно земјиште, 13.09. 2001 год. Според ова претходно стекнатото право на користење не може да биде предмет на промет односно на купопродажба после 13.09. 2001 год.

Имајќи го во вид изнесеното Апелациониот суд смета дека во моментот кога е склучен договорот за купопродажба - 27.09. 2001 год, странките не можеле да склучуваат договор со кој ќе го пренесуваат правото на користење на градежно земјиште бидејќи согласно чл. 39 од ЗОО се работи за недозволен предмет на обврска. Покрај ова во чл.1 од Договорот за купопродажба е наведено дека предмет на продажба е недвижност, а во чл. 4 дека купувачите врз основа на тој договор ќе го запишат правото на сопственост. Тужената е носител на право на користење, не на право на сопственост па поради тоа склучениот договор е спротивен на Законот. Во чл. 95 од ЗОО предвидено е дека "договорот кој не е во согласност со Уставот, законите и добрите обичаи е ништавен, ако целта на повреденото правило не упатува на некоја друга санкција или ако со Законот во определениот случај не е предвидено нешто друго.", Имајќи го во вид изнесеното Апелациониот суд во согласност со чл. 361 од ЗПП ја преиначи побиваната одлука и го одби тужбеното барање на тужителот како неосновано.

АПЕЛАЦИОНЕН СУД ШТИП 25.09. 2008 год.- ГЖ.бр.1366/07

10. Застарено е тужбеното барање ако, во прометот на стоки и услуги, поминале три години од настапување на обврската за враќање на примените за заем парични средства, без оглед на тоа што договорот за заем во кој заемодавецот не е банка, е именуван како договор за кредит.

Жалбата е неоснована.

Врз основа на изведените и правилно ценети докази првостепениот суд правилно и целосно ја утврдил фактичката состојба. Правилно е утврдено дека на ден 11.04.1994 год, бил склучен договор помеѓу тужениот, односно неговиот правен претходник А А и Б Б претходник на тужителот. Со овој договор било договорено на тужениот да му се овозможи заем во износ од 100.000 германски марки за зголемување на неговиот машински парк при што рокот на враќање бил до 15.10.1994 год. Од страна на претходникот на тужениот не е извршено плаќање на долгот. Тужбата по оваа постапка е поднесена на ден 23.11.1998 год, по завршувањето на претходно спроведената стечајна постапка за чие време побарувањето на тужителот не е утврдено ниту пак тој завел спор. Од паѓањето во доцнење на тужениот 15.10.1994 год, до денот на поднесување на тужбата 23.11.1998 год, по завршувањето на претходно спроведената стечајна постапка врз тужителот, за кое време побарувањето на тужителот не е утврдено ниту пак тој завел спор. Од паѓањето во доцнење на тужениот 15.10.1994 год. до денот на поднесувањето на тужбата 23.11.1998 год. има поминато 4 години и

еден месец со што е настапено застареност во поглед на побарувањето на тужителот.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот за погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба. Сите овие факти се утврдени врз основа на писмените докази приложени кон списите кон предметот Апелациониот суд смета дека толкувањето на судот по однос на карактерот на договорот, заем или кредит, е прашање на примена на материјалното право.

На правилно утврдената фактичка состојба, првостепениот суд правилно го применил материјалното право, па истакнатите жалбени наводи во таа насока се неосновани. Во чл. 374 од ЗОО(Службен Весник на СФРЈ бр. 29/77 со измените и дополнувањата) предвидено е дека меѓусебните побарувања на општествените правни лица од договорите во прометот на стоки и услуги застаруваат за три години. Во конкретниот случај првостепениот суд правилно прифатил дека помеѓу странките е склучен договор за заем и за обврските во тој договор е предвиден рок за застареност од 3 години. Во конкретниот случај првостепениот суд правилно прифатил дека помеѓу странките е склучен договор за заем и за обврските во тој договор е предвиден рок за застареност од 3 години. Неоснован е жалбениот навод истакнат во жалбата дека во конкретниот случај се работи за договор за кредит и тој договор странките така и го насловиле. Во чл. 1065 од ЗОО предвидено е дека „ кредитот преставува договор со кој Банката става на располагање определен износ на парични средства. Со одредбите што го регулираат договорот за кредит од чл. 1065 до чл. 1068 од ЗОО не е предвидено можност правно лице кое не е Банка да склучува договор за кредит, па склучениот договор помеѓу претходникот на тужителот и тужениот има карактер на договор за заем што е регулиран во чл. 557 до чл.566 од ЗОО.Во конкретниот случај се работи за наменски заем при кој е договорено и плаќање на камата. Во чл. 20 од ЗОО предвидено е дека „ учесниците можат својот облигационен однос да го уредат поинаку отколку што е определено со овој Закон, ако од одделна одредба на овој Закон или од нејзината смисла не произлегува нешто друго. Во конкретниот случај првостепениот суд правилно ги применил цитираните законски одредби кога прифатил дека во конкретниот случај се работи за договор за заем иако странките го насловиле како кредит, бидејќи во чл. 557 со кој е даден поимот на заемот и чл. 1065 со кој е даден поимот за кредит, предвидуваат дека кредит може да даде само Банка и не е допуштена можност странките поинаку да ги уредат тие прашања. Правилно е применет чл. 374 од ЗОО кога е одбиено тужбеното барање на тужителот бидејќи од започнувањето на течењето на застареност до поднесување на тужбата поминал временски период подолг од 3 години.

АПЕЛАЦИОНЕН СУД ШТИП, 22.09.2006 год. –СЖ.бр.107/06

11. Доколку тужителот издал гаранција со цел доколку корисникот на кредитот не ја измери обврската истата да биде наплатена од страна на тужителот, симнувањето на средства од сметка на тужителот не е без основ.

Од образложение

Тужителот издал гаранција со која потполно гарантирал за потполно исполнување на обврската по договорот. За обезбедување на кредитот по договорот, корисникот на кредитот ја доставил до банката гаранцијата со која гарантот се обврзал на повикот на имателот на гаранцијата дека ќе и ја плати обврската према тужениот и дека важноста на оваа гаранција е до конечно измирување на обврските. Корисникот на кредитот не го вратил износот во определениот рок па тужениот со известување го известил тужителот дека ќе ја активира гаранцијата, а доколку биде наплатена од должникот гаранцијата ќе биде вратена. Тужениот ја активирал гаранцијата и од жиро сметката на тужителот симнал средства. Во таков случај се одбива како неосновано тужбеното барање на тужителот да се утврди дека гаранцијата престанала да постои и дека тужениот се стекнал без основ со средствата симнати од неговата сметка. Основа за ваквото одлучување се наоѓа во издадената гаранција од тужителот за обезбедување на кредитот доколку корисникот не ја измери својата обврска чија важност е до конечно измирување на обврската, а согласно одредбите од чл.1036 и чл.1043 ст.1 од ЗОО.

Пресуда на Апелационен суд Штип, ТСЖ број 95/2008 од 03.04.2008 година.

12. Парите во износ од 1500 ДМ што тужителот „ММ„ ги дал на тужениот, Н.Н., за постигнување на противзаконита цел, нема законска основа овие пари да бара да му бидат вратени од тужениот преку суд, бидејќи тужителот знаел дека парите ги дава на тужениот за постигнување на цел која е спротивна на Законот и дека самото давање на пари за постигнување на таква цел е забрането и преставува кривично дело според КЗ на Р.Македонија, па и покрај тоа ги дал парите на тужениот за постигнување на таква цел.

Од образложението

Судот утврдил дека тужителот добил решение од надлежниот Орган да ја сруши безправно изградената куќа. За ова решение тужителот го запознал тужениот, кој му ветил на тужителот дека ќе се заложил да не се спроведе ова решение и да се донесе друго решение со кое ќе се легализира неговата дивоизградена куќа, а за таа услуга тужителот да му даде 1500 ДМ.Тужителот се согласил и му дал на тужениот 1500 ДМ.

Парите во износ од 1500 ДМ што тужителот ги дал на тужениот за постигнување на противзаконита цел , нема законска основа да бара преку суд овие пари да му бидат вратени, бидејќи тужителот знаел дека парите ги дава на тужениот, а тужениот знаел дека парите ги земал од тужителот за постигнување на цел која е спротивна на Законот и преставува кривично дело според КЗ на Р.Македонија, па и покрај тоа тужителот ги дал, а тужениот ги земал парите за постигнување на таква цел.

Согласно чл. 43 ст.1. од ЗОО, секоја договорна обврска мора да има дозволена основа, а согласно чл. 44 од истиот Закон, ако основот не постои или не е дозволен, договорот е ништовен.

При склучувањето на вакво правно дело, тужителот и тужениот биле несовесни , па согласно чл. 96 ст.2. и 3 од ЗОО како несовесни странки , тужителот нема право да му се врати она што го дал на тужениот, а тужениот земањите пари да ги предаде на Општината.

Пресуда на Апелациониот суд Штип Гж.бр. 374/97 од 26.06. 2000 год.

13. Околноста што вработените кај туженото правно лице самите го исфрлале сметот од своите простории по наредба на директорот и не дозволувале на вработените лица на тужителот да тие го исфрлаат сметот, не го ослободува тужениот од обврската за плаќање на комуналните давачки.

Од образложение

Спорот помеѓу странките е по основ плаќање надомест за вода и изнесување на смет. Тужителот е Јавно претпријатие за комунални и услужни работи, меѓу кои и вршење на дејноста снабдување и дистрибуција на вода и изнесување и депонирање на смет. Од изведените докази судот утврдил дека од страна на тужителот во повеќе наврати се испраќани работници и возила во објектот – возен парк на тужениот за извршување на услугата исфрлање на смет, но вработените кај тужениот не ги пуштале работниците на тужителот да влезат во кругот и да ги извршат своите работни задачи.

При така утврдената фактичка состојба, првостепениот суд го одбил тужбеното барање на тужителот со кое барал да се задолжи тужениот да плати надомест за услугата собирање на смет од причини што утврдил дека тужителот не ја извршил оваа услуга.

По наоѓање на Апелациониот суд, основани се жалбените наводи на тужителот за погрешна примена на Законот за комунални дејности според кој во чл.3 ст.1 и т.6 е предвидено да тужителот како Јавно претпријатие е единствениот во градот овластен и регистриран за обавување на дејноста транспортирање и депонирање на смет. Оваа законска одредба првостепениот суд ја немал предвид при одлучувањето по спорот.

Од тие причини следуваше согласно чл.358 од ЗПП да се укине првостепената пресуда, а при повторното судење првостепениот суд при

примената на материјалното право е должен да ја има во предвид наведената законск одредба.

Пресуда ГЖ.бр.1666/2008 од 16.01.2009 година.

14. Осигурувачот е должен да плати на осигуреникот на име надомест на штета која е исклучена од договорот за каско осигурување на моторното возило.

Од образложение

Првостепениот суд го одбил како неосновано тужбеното барање на тужителот – осигуреник против туженото осигурително друштво за надомест за изгубена заработувачка од денот на опожарувањето на ТМВ кое било каско осигурано до денот на исплатата на штетата. Како причина за одбивање на тужбеното барање е наведено тоа што тужениот ја исполнил договорната обврска и ја платил штетата причинета со опожарувањето на возилото на тужителот од 80%, **а договорна обврска за надомест за изгубена заработувачка не превзел тужениот.** Исто така, таква обврска не е предвидена и со условите за комбинирано осигурување на моторни возила.

Ваквото стојалиште во целост е прифатено и од второстепениот суд, по поднесената жалба на тужителот. Во образложението на правните причини второстопениот суд поаѓа од одредбата од чл.958 ст.1 од ЗОО според која осигурувачот **не е должен да му плати на осигуреникот на име надомест на штета која е исклучена од договорот за осигурување,** како и чл.6 ст.1 т.1 од условите за комбинирано осигурување на моторни возила каде е кажано дека **осигурувачот е ослободен да плаќа надомест на штета поради изгубена заработувачка.**

Поднесената ревизија до Врховниот суд е одбиена како неоснована со образложение дека пониските судови правилно го примениле материјалното право, бидејќи каското осигурување во целост ја покрива штетата кога осигураниот предмет е уништен односно оштетен или исчезнат како последица од настани независни од вољата на договорувачот на осигурувањето, осигуреникот или возачот и потполното каско осигурување не предвидува надомест за испуштена корист.

ССЖ бр.119/06.

15. Побарувањата за наплата на премија за осигурување кога е склучена полиса на одредено време од една година застаруваат за три години сметано од првиот ден по истекот на календарската година во која настанало побарувањето.

Од образложение

Со првостепената пресуда тужбеното барање на тужителот осигурителна компанија за долг од неплатена премија во износ од 3.327.295,00 денари го одбил како неосновано. Постапувајќи по жалбата на тужителот Апелациониот суд во Штип, жалбата на тужителот ја одбил како неоснована, а пресудата на Основниот суд ја потврдил.

При одлучувањето и двата суда се раководеле од чл. 969 ст.3 од ЗОО, според која одредба ако договарачот на осигурувањето премијата што стасала по склучување на договорот не ја плати до стасаноста ниту тоа го стори друго заинтересирано лице договорот за осигурување престанува според самиот Закон по истекот на рокот од 30 дена од кога на договарачот на осигурување не му е врачено препорачано писмо од осигурувачот со известување за стасаноста на премијата, но со тоа што тој рок да не може да истече пред да поминат 30 дена од стасаноста на премијата, а согласно чл. 969 ст.4 од ЗОО, во секој случај договорот за осигурување престанува според самиот Закон ако премијата не била платена во рокот од 1 година од стасаноста. Првостепениот и второстепениот суд прифатиле дека во конкретниот случај бил поминат подолг временски период од една година па заради тоа договорот за осигурување на износот од 3.327.295,00 денари престанал според самиот Закон.

Врховниот суд на РМ постапувајќи по ревизијата изјавена од тужителот пресудата на Апелациониот суд во Штип и на Основниот суд ја преиначува и пресудува така што тужбеното барање на осигурителната компанија према туженото правно лице за главен долг од неплатена премија го усвојува. Во образложението се наведува дека пониските судови погрешно го примениле материјалното право. Одредбата од чл. 969 од ЗОО според Врховниот суд може да се примени во односите кај долгорочните осигурувања кај кого не е одредено траењето на осигурување, туку осигурувањето трае до раскинувањето на договорот. Додека пак за односите осигурување кои трајат една година или пократко, ова законска одредба не е од значање, бидејќи таквите односи престануваат со истекот на договорениот период и без оглед на тоа дали премијата е платена. Полисите предмет на спорот, се на одредено време од една година и престануваат по истекот на периодот за кои биле склучени, а тужителот – Осигурителната компанија бара наплата на премија за период кога вежел договорот и кога тужениот бил во обврзан однос. Поради овие причини Врховниот суд смета дека во овој случај треба да се примени чл. 369 од ЗОО и според оваа одредба да се ценат роковите на застареност. Согласно ст. 3 од овој член побарувањата на осигурителот од договорот за осигурување застаруваат за три години сметано од првиот ден по истекот на календарската година во која настанало побарувањето. Кај договорите за осигурување на живот согласно чл. 369 ст. 1 од ЗОО побарувањата застаруваат за 5

години. Само во односите кај долгорочните осигурувања може да се примени одредбата од чл. 969 од ЗОО.

Пресуда на Апелациониот суд Штип, Гж.бр.194/06 од 6.11.2006 година и пресуда на Врховен суд на РМ, Рев.бр.429/07 од 28.05.2008 година.

16. Со разрешувањето од должноста ВД директор на библиотека именувана со решение на Владата, на тужителката и престанува правото да ги остварува правата и обврските од работниот однос при тужената библиотека, па тужителката имала право да се врати во рок од 30 дена во фирмата во која претходно била во редовен работен однос.

Од образложение

Од изведените докази првостепениот суд утврди дека пред именувањето за ВД директор на матичната библиотека тужителката била вработен во фирмата „Трикотекс“ и со именувањето за ВД-директор на библиотеката, правото од работен однос продолжила да ги остварува вршејќи ја должноста директор кај тужениот, додека правата од работен однос кај претходниот работодавец и мирувале. Со разрешувањето од должноста ВД-директор на тужениот, на тужителката и престанало правото да ги остварува правата и обврските од работен однос кај тужената библиотека.

При утврдена фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил материјалното право кога го одбил тужбеното барање на тужителката со кое барала да се утврди дека е во редовен работен однос кај тужената Матична библиотека и да се задолжи тужената да ја распореди на соодветно работно место спрема стручната подготовка на истата. При одлучувањето судот правилно ја применил одредбата од чл.1 ст.2 и чл.3, 6, 9-А и чл.9-Б, чл.14,15,23 и 54 од ЗРО (Сл. весник 20/03 – пречистен текст) и чл.94, 100 од Законот за култура (Сл. весник 31/98, 49/03). Правилно судот прифатил дека тужителката ги остварувала правата и обврските од работен однос за времето додека била именувана за таа должност, дека со именувањето за ВД -директор не се стекнала со фактички работен однос на неопределено работно време, бидејќи истата нема склучено договор за заснивање на работен однос со тужениот, ниту за одредено, ниту за неодредено. Со разрешувањето од должноста ВД- директор на тужениот, тужителката имала право согласно чл.54 од ЗРО да се врати во рок од 30 дена она работното место кај претходниот работодавец. Имено, со оваа законска одредба се регулира прашањето на избраните и именуваните работници на државна или јавна функција според кои во рок од 30 дена по престанокот на функцијата што ја вршел работникот може да се врати на работно место на кое претходно ги извршувал работите и работните задачи.

Пресуда ГЖ.бр.666/2006 од 28.06.2006 година

17. При продажба на градежно земјиште кое е сопственост на Република Македонија, по пат на јавно наддавање продажбата се врши исклучиво според Законот за градежно земјиште – како специјален закон и согласно уредбата на Владата за начинот и постапката за отуѓување, давање под закуп и висината на посебените трошоци на постапката за отуѓување и давање под закуп на градежно земјиште сопственост на Република Македонија.

Договорот за отуѓување на градежно земјиште сопственост на Република Македонија по пат на јавно наддавање не произведува правно дејство доколку најповолниот понудувач не ја уплатил цената за отуѓеното градежно земјиште во рокот како што е предвидено во објавата за јавно наддавање.

Од образложение

Министерството за транспорт и врски на Република Македонија распишало објава за јавно наддавање на отуѓување на градежно земјиште сопственост на Република Македонија. Согласно објавата учесниците на јавното наддавање кои ќе понудат најголема цена се должни во определениот рок од 15 дена да ги уплатат средствата, а доколу тоа не го сторат ќе се смета дека градежното земјиште не е отуѓено. По извршената уплата понудувачот чија понудата е прифатена како најповолна требало да склучи договор за отуѓување на градежно земјиште со Министерството за транспорт и врски. Комисијата за спроведување на постапката за јавно наддавање за отуѓување на градежно земјиште сопственост на Република Македонија, пред отпочнувањето на јавното наддавање утврдила дека за градежното земјиште што е предмет на јавно наддавање се пријавило само едно лице кое што го има уплатено депозитот. На денот на јавното наддавање на 03.07.2007 година Комисијата составила записник и утврдено е дека најповолниот понудувач е тужениот. Донел заклучок со кој го обврзал тужениот како најповолен понудувач во рок од 15 дена по добивањето на известувањето да ги уплати утврдените средства на буџетот на Република Македонија - Министерството за транспорт и врски. Записникот бил потпишан од Комисијата и законскиот застапник на тужениот. Истиот ден, Комисијата и писмено го известила тужениот дека доколку во определениот рок од 15 дена од приемот на известието не ги уплати средствата согласно постигнатата крајна цена ќе се смета дека градежното земјиште не е отуѓено, а средствата од депозитот нема да му бидат вратени. На ден 19.07.2002 година тужениот како купувач и Република Македонија- Министерството за транспорт и врски од друга страна као отуѓувач, заклучиле договор за отуѓување на градежно земјиште со јавно наддавање. При потпишувањето на договорот, купувачот доставил доказ за уплатени средства што преставувале 5% од вкупно утврдената цена, а преостанатиот дел се обврзал да го плати до 19.07.2005 година на Буџетот на Република Македонија. На 19.07.2002 година од страна на Министерството за транспорт и врски била составена и службена белешка во која се укажува дека договор за

отуѓување на градежно земјиште од 19.07.2002 година не е склучен согласно Законот за градежно земјиште бидејќи истиот не предвидува склучување на договор за отуѓување на градежно земјиште со плаќање на надомест на рати. До предавање на градежното земјиште и составување на записник за предавање на владението не дошло. Тужениот го уплатил останатиот дел од цената после период од 3 години. Во таков случај договорот за отуѓување на градежно земјиште по пат на јавно наддавање е ништовен и истиот не произведува правно дејство.

Основа за вакво одлучување се наоѓа во тоа што најповолниот понудувач не ја платил цената во рокот како што е предвидено во објавата за јавно наддавање, па согласно чл.12 и чл.13 од Законот за градежно земјиште (Службен весник на РМ број 53/01, 97/01, 4/07 и членовите 3 до 11 од уредбата за начинот) и постапката за отуѓување, давање под закуп и висината на посебните трошоци на постапката за отуѓување и давање под закуп на градежно земјиште – сопственост на Република Македонија (Сл. весник на Република Македонија број 79/01).

Пресуда на Апелационен суд во Штип ССЖ бр. 188/2006 од 05.06.2006 година

18. Работникот не може да бара исплата на регрес за годишен одмор доколку тоа право не е утврдено со Колективен договор.

Од образложение

На утврдената фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил материјалното право кога во тој дел го одби тужбеното барање на тужителите.

Тужителите со тужбата бараат тужениот да им исплати и регрес за годишен одмор за 2006 и 2007 год, бидејќи истиот од страна на тужениот не им бил платен. Првостепениот суд го одбил тужбеното барање бидејќи во овој период не постои законска одредба или пак одредба од Колективен договор со кое е утврдено вакво право. Неоснован е жалбениот навод на жалителот дека требало да се примени Колективниот договор за хемиската индустрија (Службен Весник на РМ бр. 60/94 и 30/96) . Со влегувањето во сила на Законот за работни односи (Сл. Весник на РМ бр. 62/05), имајќи го во вид чл. 269 од тој Закон, престануваат да важат сите Колективни договори кои нема да се усогласат со тој Закон до 5.02.2006 год. Во конкретниот случај нов Колективен договор за Хемиската индустрија е склучен на 15.04.2008 год, и истиот е објавен во Сл.Весник на РМ бр. 52/08. Според ова за периодот за кој се однесува тужбеното барање новиот склучен Колективен договор не се применува. Со Општиот Колективен договор за стопанството на РМ „Сл. Весник на РМ бр. 76/06 е предвидено “исплата на регрес за годишен одмор во висина што ќе се утврди со Колективен договор на ниво на дејност. Имајќи ги во вид овие одредби за периодот за кој се однесува тужбеното

барање на тужителите, поради непостоење на Колективен договор на ниво на гранка или на работодавач, тужителите не можат да бараат исплата на регрес за годишен одмор.

Поради ова истакнатите жалбени наводи на жалителот за погрешна примена на материјалното право се неосновани во целост.

АПЕЛАЦИОНЕН СУД ШТИП, РОЖ.бр.529/08 од 16.10. 2008 год.

19. Се смета дека работниците го прифатиле понудениот нов договор за вработување ако работниците се изјасниле дека се согласни да го потпишат предложениот нов променет договор за вработување под услов од него да биде избришана одредбата која е спротивна на закон.

Од образложение

Во фактичката состојба утврдено е дека тужениот на ден 12.12.2006 год, под бр.03-567 донел нов Правилник за систематизација на работите и работните задачи. Со новиот Правилник работните места на кои биле распоредени сега тужителките во согласност со договорите за работа од 26.12.2003 год, биле укинати. На ден 12.01.2007 год, тужениот на тужителките им понудил нови променети договори за вработување. Тужителките во врска со понудениот нов договор за вработување се изјасниле дека се согласни да го потпишат новиот договор, меѓутоа под услов во него да биде избришана одредбата од чл. 2 како незаконита. Во одредбата од чл.2. во новиот договор за вработување се содржала изјава дека „работникот до склучувањето на новиот договор за вработување нема никакви побарувања од работодавачот по основ на надомест на трошоци поврзани со работата утврдени со Закон и Колективниот договор.(теренски додаток, одвоен живот, регрес за годишен одмор, патни и дневни трошоци, хранарина и др.),“. Утврдено е дека тужителките по претходно наведените основи имале ненаплатени побарувања од тужениот. На ден 30.01.2007 год, тужениот донел одлуки со кои на тужителките им дал отказ на договорот за вработување склучен на ден 26.12.2003 год, а поради укинување на работните места согласно новиот Правилник. Државниот инспекторат на труд ПЕ Струмица во рамките на својата надлежност, а по преставка од тужителките, констатирал дека со дадениот отказ на договорите за вработување е повреден Законот и дека одредбата од чл.2. е спротивна на чл.12 ст.4. од ЗО,а исто така го задолжил тужениот одредбата од чл.2. од новите договори да ја острани. По добиениот записник од инспекторот за труд Управниот одбор на тужениот на седница на ден 14.02.2007 год, ги одбил приговорите на тужителките и со тоа одлуките за отказ на нивните договори за вработување станале конечни.

Првостепениот суд правилно го применил чл.78 ст.1., чл.12. ст.4, чл. 181 и чл.93 од ЗРО. Во чл. 78 ст.1. е предвидено дека, одредбите од овој Закон што се однесуваат на договорот за вработување се применуваат и во случајот кога работодавачот го откажува договорот за вработување и на работникот истовремено му предлага склучување на

нов променет договор за вработување., Во ст.2. од истиот член е предвидено дека „ работникот мора да се изјасни за новиот променет договор за вработување во рок од 15 дена од денот на приемот на понудата.,,. Во конкретниот случај тужителките во предвидениот рок од ст.2. се изјасниле за новиот променет договор за вработување така што изјавиле дека истиот го прифаќаат со исклучок на одредбата од чл.2. од истиот. Во чл.28 ст.1. е определена содржината на договорот за вработување. Во ст.2. од истиот член е предвидено дека,, договорот за вработување може да содржи и други права и обврски определени со овој и друг Закон и Колективен договор.,,. Во чл.12.ст.4. од ЗРО е предвидено дека,, правата од работен однос утврдени со Уставот, Закон и колективен договор не можат да се одземат или ограничат со акти и дејствија на работодавачот.,.Имајќи ги во вид цитираните одредби првостепениот суд правилно прифатил дека одредбата од чл.2. од новиот договор за вработување има карактер на акт и дејствије на работодавачот со кое се одземат утврдените права од работен однос, а како таква таа одредба не може да биде содржина на договорот за вработување. Според ова првостепениот суд правилно прифатил дека се незаконити одлуките за отказ на договорите за вработување дадени на тужителките, при што посебно се имало во вид дека при изјаснувањето на тужителките за новиот договор за вработување во смисол на чл. 78 ст. 1 и 2 тужителките изрично изјавиле дека го прифаќаат новиот договор за вработување со исклучок на чл.2. од истиот.

Тужителките изјавиле дека го прифаќаат новиот договор за вработување, со исклучок на одредбите од чл.2. од истиот. Се работи за одредба од договорот која е спротивна на Закон и не може да биде содржина на договорот за вработување и неприфаќањето на таа одредба не може да биде причина за отказ на договорот за вработување според кој тужителките веќе извршувале работни задачи. При ова Апелациониот суд го имаше во вид и чл. 29 ст.,1. од ЗРО според кој „одредбата во договорот за вработување која што е во спротивност со општите одредби за правата, обврските и одговорностите на договорните страни, определени со Закон, Колективен договор, односно акт на работодавачот е ништавна од моментот на склучувањето на договорот „. При понудувањето на нов договор за вработување во согласност со чл. 78 ст.1. ќе се применуваат одредбите што се однесуваат на договорот за вработување, што значи дека при оценката на законитоста на отказот ќе се цени и законитоста на постапката која претходела на понудувањето на новиот договор за вработување како и законитоста на новиот променет договор за вработување.

АПЕЛАЦИОНЕН СУД ШТИП, РОЖ.бр.20/08 24.01.2008 год.

20. Одредбата од чл. 78 од ЗРО се применува и во случајот кога работодавачот го откажува договорот за вработување и на работникот му предлага истовремено склучување на нов променет договор за вработување. Работодавецот не може да изврши еднострано распоредување на работникот – сега тужителот на друго работно место кога не му понудил нов променет договор за вработување.

Од образложение

Првостепениот суд во фактичката состојба прифатил за утврдено дека тужителот е вработен на неопределено време кај тужениот. Со решение кај директорот на ЦУ на РМ бр.04-4/393 од 2.03.2006 година тужителот бил распореден на работно место виш царински водич на смена во отсек - патнички промет во ЦИ ХХ. Со истото решение е утврдено дека тужителот ќе учествува во распределбата на плата со 1600 бодови и дека решението ќе се применува од 10.03.2006 година. На ден 20.09.2006 година в.д. директорот на ЦУ донел решение под бр.04-4/936 со кое тужителот се распоредува на работно место цариник во секторот за патнички промет во ЦИ ХХ сметано од 21.09.2006 година. Во истото решение е утврдено дека тужителот ќе учествува во распределбата на платата со 1230 бода. Во образложението на решението се наведува дека на предлог на директорот на ЦУ, а во интерес на ЦУ се определува предметното распоредување на тужителот, а согласно чл.26 од Колективниот договор на тужениот. Тужителот поднел приговор против решението за распоредување, приговорот е одбиен со решение бр.45-387/2 од 14.12.2006 година донесено од страна на Комисијата за решавање на прашања од областа на работните односи при Владата на РМ.

Така, првостепениот суд правилно го применил чл.78 од ЗРО каде што е предвидено: „Одредбите на овој закон што се однесуваат на договорот за вработување, се применуваат и во случајот кога работодавачот го откажува договорот за вработување и на работникот истовремено му предлага склучување на нов променет договор за вработување. Работникот мора да се изјасни за новиот променет договор за вработување во рок од 15 дена од денот на приемот на понудата. Ако работникот во случајот од ст.1 на овој член ја прифати понудата на работодавачот нема право на отпремнина поради престанување на претходниот договор за вработување, а го задржува правото да ја оспорува пред надлежен суд основаноста на причините за промена на договорот за вработување“, кога ја донел побиваната одлука и одлучил како во изреката на истата бидејќи од изведените докази утврдил дека работниот однос помеѓу тужителот и тужениот се воспоставува со склучување на договор за вработување, работниот однос се уредува со ЗРО, новиот Закон за работни односи не предвидува овластувања на тужителот да може да изврши еднострано распоредување на тужителот на друго работно место, туку во случај на таква потреба, тужениот е должен на тужителот да му понуди нов променет договор за вработување согласно чл.78 од ЗРО.

При една ваква состојба кога согласно Законот за работни односи (Сл.весник на РМ бр.62 од 28.јули 2005 година) не предвидува овластување на тужениот да може да изврши еднострано распоредување на тужителот на друго работно место и кога тужениот на тужителот не му понудил нов променет договор за вработување по мислење на овој суд, а имајќи ја во предвид погоренаведената законска одредба во конкретниот случај се исполенти условите за донесување на побиваната одлука.

Решението за распоредување бр.04-4/936 е донесено на ден 20.09.2006 година во период кога според новиот ЗРО (Сл.весник на РМ бр.62 од 28.јули 2005 година) не е предвидено распоредување на работник, туку согласно чл.78 од ЗРО е предвидено тужениот да го откаже договорот за вработување и на тужителот истовремено да му предлага склучување на нов променет договор за вработување со можност тужителот да мора да се изјасни за новиот променет договор за вработување во рок од 15 дена од денот на приемот на понудата и со задржување на правото на тужителот да ја оспорува пред надлежен суд основаноста на причината за промена на договорот за вработување. Во конкретниот случај не понудил на тужителот нов променет договор за вработување ниту пак има склучено нов променет договор за вработување со тужителот од што произлегува дека решението за распоредување е незаконито што значи првостепениот суд правилно постапил кога го поништил решението за распоредување. Покрај тоа и Колективниот договор на тужениот од 17.03.2003 година не е усогласен согласно чл.269 ст.1 од ЗРО и престанал да важи согласно чл.269 ст.2 од ЗРО бидејќи не е усогласен во рок од 6 месеци од денот на влегување во сила на ЗРО од што произлегува институтот распоредување на работник престанал што значи не може да се распореди работник и согласно Колективниот договор на тужениот без да се усогласи со ЗРО.

АПЕЛАЦИОНЕН СУД - ШТИП, ГЖ.бр.1084/07 - 31.05.2007 год.

21. Странката и адвокатот, како негов полномошник, можат да договорот награда во процентуален дел од успехот во спорот и тоа не е во спротивност со чл. 1 ст. 2. од Тарифата на адвокатите.Ваквиот договор помеѓу странките не е ништовен во смисла на чл. 449 од ЗОО.

Од образложение

Првостепениот суд утврдил дека тужителот ММ имал спор со Општина Струмица кој бил заведен пред насловниот суд под ВПП бр.111/11 кој завршил со решение во корист на тужителот ММ, при што Општината Струмица била задолжена на истиот на име главен долг да му ја плати сумата во износ од 266.046,00 денари плус камата согласно Законот за експропријација. Утврдил дека тужителот ММ извесно време почекал Општината Струмица ова решение да го спроведе доброволно, но како поминало подолг рок а Општината Струмица не го спроведувала решението, тој се решил да ангажира адвокат и за свој полномошник го

ангажирал сега тужениот НН . НН го прифатил полномошното за застапување, но при тоа со тужителот судот утврдил дека се договорил откако ќе бидат приведени парите од Општина Струмица од исплатениот износ тој да си задржи 20% како награда за завршената работа. Исто така се договорил сите трошоци околу присилното извршување на решението Впп.бр.111/11 во почетокот да ги поднесе тужениот НН, но истите на крајот да си ги наплати од примените пари од Општина Струмица. Согласно ваквиот договор тужениот НН најпрво се погрижил на решението Впп.бр. 111/11 да му се стави печат за правосилност и извршност а потоа до насловниот суд поднел предлог за извршување против должникот Општина Струмица. Постапувајќи по ваквиот предлог од страна на Основниот суд Струмица било донесено решението И.бр. 11/11 на ден 15.02.2005 год со кое било дозволено така предложеното извршување, а против кое од страна на Општината Струмица до Апелациониот суд во Штип била поднесена жалба. По истата од страна на второстепениот суд било донесено решението Гж.бр. 222/22 од 22.11.2005 год. со кое жалбата била одбиена како неоснована, а решението на Основниот суд Струмица од 15.02.2005 год. било потврдено. Пред правосилноста на ова решение должникот Општина Струмица на ден 15.06.2005 год. судот утврдил дека платил дел од главниот долг во износ од 100.000,00 денари, а на ден 10.11.2005 год. го платил и остатокот од долгот во износ од 166.046,00 денари. Општината Струмица судот утврдил дека плаќањето го вршела преку полномошникот на тужителот сега тужениот НН. По погоре наведеното решение судот утврдил дека останала уште ненаплатена камата и трошоци, поради што на ден 25.01.2006 год судот закажал рочиште на кое присуствувале и тужителот ММ и неговиот полномошник НН и на истото рочиште било донесено решение за досудување на изврши трошоци на тужителот ММ односно на неговиот полномошник сега тужениот НН и тоа во вкупен износ од 12.970,00 денари и камата согласно извршната исправа и тоа на износот од 266.046,00 денари започнувајќи од 20.09. 2001 год. па се до 15.06.2005 год. а на износот од 166.046,00 денари сметано од 16.06.2005 год. па се до 10.11.2005 год. По ова правосилно решение судот утврдил дека Општината Струмица на ден 27.09. 2006 год. ја платила и затезната камата во износ од 254.672,50 денари и трошоците по извршното решение во износ од 12.970,00 денари. Судот утврдил дека од вака исплатената вкупна сума од 533.688,50 денари тужениот на тужителот по касата исплати бр. 1/11 која е лично потпишана од тужителот на ден 14.11.2005 год. му дал сума во износ од 200.000,00 денари, а на ден 10.11.2006 год. по касата исплати бр. 314/06 на која тужителот исто така се има потпишано преку неговата сопруга Рената му исплатил сума во износ од 217.400,00 денари. Тужениот НН преку својата сопруга за себе задржал сума во износ од 116.288,00 денари од која сума 12.970,00 денари кои се однесуваат на трошоците по постапката тужителот на тужениот му ги признава во целост. Судот утврдил дека на тужителот од страна на тужениот му останала неисплатена сума од 103.318,00 денари. Исто така судот утврдил дека ова сума тужениот НН ја здржал за себе а врз основа на усмениот договор за договорената награда од 20% од вкупно исплатениот износ од Општина Струмица. Од увидот во касата исплати

бр. 314/06 судот утврдил дека во истата е наведено дека со исплаќањето на сумата во износ од 217.400,00 денари на тужителот ММ истиот во целост бил исплатен од тужениот по предметот И.бр. 11/11.

Согласно чл. 619 од ЗОО е предвидено дека „Со договор за дело вршителот на работата (претприемач, изведувач на работи) се обврзува да изврши определена работа, како што е изработка или поправка на некој предмет или извршување на некоја физичка или интелектуална работа и слично, а начувачот се обврзува за тоа да му плати надомест“.

Согласно чл. 642 ст.1. од истиот Закон „Надоместот се определува со договор, ако не е определено со задолжителна тарифа или некој друг задолжителен акт,“.

По мислење на овој суд првостепениот суд правилно прифатил дека тужениот не е во обврска да му го исплати на тужителот утужениот износ од 103.318,00 денари и правилно одлучил кога предметното тужбено барање за исплата на истиот го одбил како неосновано, бидејќи од изведените докази неспорно утврдил дека помеѓу тужителот и тужениот навистина бил постигнат усмен договор за дело тужениот НН да задржи за себе како награда 20% од вкупната сума која ќе му биде исплатена на тужителот од Општина Струмица, кое нешто тој и го сторил откако во целост го исплатил тужителот по предметот И. бр. 111/11 со што во целост ги има извршено превземените обврски согласно договорот, а од друга страна пак така договорената награда не е во спротивност со чл. 1 ст.2. од Тарифата на адвокатите. Постојењето на погоре наведениот усмен договор за дело го потврдува и самиот тужител со ставањето на својот потпис на касата исплати бр. 314/06 откако на истиот од страна на сопругата на тужениот во целост му била прочитана содржината на истата, со што истиот потпишувајќи ја оваа каса исплати воедно изразува и согласност дека со примањето на износот по истата во целост е исплатен по предметот И. бр.111/11 од страна на тужениот, а дава и одобрение на постоењето на погоре наведениот договор. Од овие причини и постигнатиот договор за дело помеѓу странките не е и не може да биде ништовен во смисол на чл. 449 од ЗОО.

АПЕЛАЦИОНЕН СУД ШТИП, ГЖ.бр. 2461/07- 15.01.2008 год.

22. Ново основаните Трговски друштва кои произлегуваат од поделба на едно друштво се солидарни должници спрема тужителот за периодот додека истиот бил вработен кај нивниот правен претходник.

Од образложение

Врз основа на изведените и правилно ценети докази првостепениот суд целосно и правилно ја утврдил фактичката состојба. Утврдил дека тужителот бил вработен кај ТД 1, кој бил правен претходник на ДГ 2 и ГТД 3. Тужителот бил вработен кај претходникот на двајцата тужени до 23.03.2004 год, а од 24.03.2004 год засновал

работен однос кај ГТД 3 од Струмица. Во периодот од 1.05.2005 год, до 20.06.2005 год, тужителот бил вработен во ДГ 2 Струмица. Утврдено е дека тужените настанале по пат на поделба со одлука од 5.11.2003 год. Со помош на вешто лице утврдени се неплатените придонеси за тужителот, детално опишани во изреката на побиваната пресуда.

Согласно чл. 630 од ЗТД „Друштвата кои произлегле од поделбата се солидарни должници на доверителите на поделеното друштво. Согласно чл. 631 ст.2 од истиот Закон по исклучок од чл. 630 може да биде договорено друштвата – корисници на поделбата да одговараат само за делот од обврските на поделеното друштво што ќе им бидат ставени на товар и без солидарна одговорност меѓу нив. Во конкретниот случај двете тужени друштва се ново основни друштва и истите произлегуваат со поделба на едно друштво, правилен е заклучокот на првостепениот суд дека тие се солидарни должници спрема тужителот за периодот додека истиот бил вработен кај нивниот правен претходник. Тужителот нема дадено никаква согласност ниту пак постигнал договор да не постои солидарна одговорност на ново основаните друштва за обврските на нивниот претходник. Поради ова наводите за погрешна примена на материјалното право се неосновани во целост.

АПЕЛАЦИОНЕН СУД ШТИП, РОЖ.бр.292/08 - 28.05 2008 год.

23. Правната работа со која на еден стечаен доверител му се дава или му се овозможува обезбедување или намирување што тој немал право да го бара или немал право да го бара на тој начин или во тоа време, може да се побива ако е превземена во текот на 90 дена пред поднесувањето на предлогот за отварање на стечајната постапка, а должникот во тоа време бил неспособен за плаќање“

Од образложение

Судот одлучувајќи по тужбеното барање на тужителот со кое бара да се утврди дека уписот на заложно право и предавањето во владение на тужениот на објект магацин евидентиран во Пл.бр. 143 за КО ХХ на Кп.бр.111/01 не произведува правно дејство према стечајната маса на тужителот прифатил дека согласно чл.274 ст.1 од ЗОО тужителот можел да поднесе тужба во рок од 3 години од денот кога е превземено правното дејствие чие побивање се бара. Бидејќи предметната тужба била поднесена на ден 24.10.2006 година, а правното дејствие било превземено на ден 29.10.2000 година првостепениот суд погрешно одлучил кога ја одбил тужбата и тужбеното барање по овој основ како неосновано.

По наоѓање на овој суд првостепениот суд бил должен да го утврди фактот кога е извршен упис на сопственоста на недвижниот имот во јавните книги – предметен деловен објект во јавните книги кој факт е од решително значење за донесување на правилна и законита одлука по тужбеното барање како и да го утврди фактот дали тужениот недвижноста која ја имал во владение воопшто ја имал запишано во

јавните книги. Судот, исто така бил должен да утврди дали уписот на заложното право и предавањето во владението на спорниот деловен објект е ништовен и не произведува правно дејство спрема стечајната маса на тужителот, а тоа со оглед на фактот да стечајот над сега тужителот бил отворен со решение на Основен суд Штип Ст.бр.1/111 од 8.12.2000 година а доверителот- сега тужениот со записник од ден 20.10.2000 година го примил во владение спорниот деловен објект.

Судот сторил суштествена повреда на одредбите на парничната постапка од ч.343 ст.2 т.13 од ЗПП и во делот на одлуката по поставеното тужбено барање за поврат на индивидуално определена недвижна ствар. Во овој дел од одлуката првостепениот суд не навел правно издржани и образложени причини за кои смета дека и ова тужбено барање е неосновано. Како причина за одбивање на ова тужбено барање за поврат на недвижната ствар-деловниот објект, судот наведува дека предметниот деловен објект на основа на купопродажба од 10.11.2006 година склучен помеѓу ББ во стечај и ВВ веќе е во сопственост на фирмата ВВ, судот наведува дека тужителот повеќе не бил сопственик на таквиот деловен објект, и поради тоа тужителот ББ АД во стечај не може на основа на чл.156 ст.1 од ЗОО да бара поврат на индивидуално определена ствар. Вака наведените причините противречат со содржината на изведените докази-пресуда на Основен суд Штип Пст.бр222/02, пресуда Пст.бр333/03и договор за купопродажба – нотарски акт ОДУ бр.444/04 од 10.11.2006 година од нотар од Штип и фактот да тужителот тужбеното барање за поврат на ствар го истакнал на ден 24.10.2006 година кога бил сопственик на предметниот деловен објект пред неговата купопродажба.

При повторното судење првостепениот суд е должен да изврши преоцена на веќе изведените докази и при одлучувањето да има во предвид дека воведувањето во владение на сега тужениот ПТП ГГ од Штип било сторено на ден 20.10.2000 година, да има во предвид дека стечајот на тужителот бил отворен на ден 8.12.2000 година а превземеното дејствие на воведување во владение на тужениот врз предметниот деловен објект е во период пократок од 90 дена а тоа согласно Согласно чл.141 ст.2 од Законот за стечај (Пречистен текст Сл.весник на РМ бр.53/00) кој важел во времето на отварањето на стечајната постапка а каде е кажано: „Правна работа со која на еден стечаен доверител му се дава или му се овозможува обезбедување или намирување што тој немал право да го бара или немал право да го бара на тој начин или во тоа време може да се побива ако ст.2 е превземена во текот на 90 дена пред поднесувањето на предлогот за отварање на стечајанта постапка, а должникот во тоа време бил неспособен за плаќање“.При одлучувањето судот да го има во предвид и чл.142 од истиот закон каде е речено дека: „Правната работа на должникот со која стечајните доверители непосредно се оштетуваат можат да се побиваат (ст.1) ако е превземена во текот на последните 90 дена пред поднесувањето на предлогот за одварање на стечајната постапка, ако во времето на нејзиното превземање должникот бил неспособен за плаќање и ако другата страна во тоа време знаела за таа неспособност.“

При одлучувањето по второ поставеното тужбено барање за поврат на индивидуално определена ствар првостепениот суд да го има

во предвид времето на поднесувањето на предметната тужба и фактот да договорот за купопродажба помеѓу ББ и ВВ е склучен подоцна по поднесувањето на тужбата при што тужителот има право на интерес за истакнување на тужбено барање за поврат на индивидуално определена ствар.

АПЕЛАЦИОНЕН СУД - ШТИП, ССЖ.бр.440/07 - 9.10.2007 год.

24. Согласно чл.15 ст.2 од ЗПП, Основните судови не се надлежни да постапуваат по предлог на Друштво за поставување на привремен управител.

Од образложение

Полномошникот на Друштвото доставил до Основниот суд предлог за поставување на привремен управник.

Во чл.86 од ЗТД е предвидено дека Трговскиот регистар го води Централниот регистар на РМ. Во чл. 67 ст.1 од Законот за едношалтерскиот систем и за водење на трговскиот регистар на други правни лица, воспоставен е единствен Трговски регистар на територијата на РМ и од 01.01.2006 година Централниот регистар го превзедо од надлежните судови водењето на Трговскиот регистар.

Од погоре наведеното произлегува дека со воведувањето на едношалтерскиот систем на територијата на РМ, Трговскиот регистар и регистарот на други правни лица од 01.01.2006 година го води Централниот регистар на РМ, поради што Основните судови после овој период не се надлежни да постапуваат по поднесените предлози од странките за поставување на привремени застапници во Друштвата.

АПЕЛАЦИОНЕН СУД - ШТИП, ТСЖ.бр. 46/09.

25. Содружниците не се должни да ги образлагаат причините за разрешување на ликвидаторот и можат да го отповикаат ликвидаторот без образложение или да побарат од судот тој да биде разрешен.

Од образложение

Неосновани се жалбените наводи на жалителот дека при донесувањето на побиваното решение првостепениот суд сторил суштествени повреди од чл.343 ст.2 т.13 од ЗПП, бидејќи изреката на побиваното решение е јасна и разбирлива не противречи сама на себе, ниту на причините за неговото донесување, а во образложението на решение се дадени доволно причини за решителните факти од кои се раководел судот при одлучувањето, па како такво побиваното решение со сигурност може да се испита од страна на овој суд.

Неосновани се жалбените наводи за погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба, бидејќи во текот на постапката првостепене-

ниот суд утврдил дека група содружници на ХХ доо Штип во ликвидација чии заеднички удел изнесува 25,82% поднеле предлог до судот за назначување на ликвидатор од редот на содружниците и за разрешување на ликвидаторот Д. П..

Изјавите за разрешување на ликвидаторот се поединечно дадени од содружниците и се заверени кај нотар. Претходно подносителите на предлогот одржале собир на кој донеле одлука да се достави до судот предлог за разрешување на ликвидаторот Д. П.. На собирот биле изнесени забелешки за работењето на овој ликвидатор. Вака утврдената фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил материјалното право кога одлучил како во изреката на решението.

Во Законот за трговски друштва нема посебно одредби кои го регулираат прашањето околу разрешување на ликвидатор. Во чл.538 ст.2 од Законот за трговски друштва е предвидено, ако од одредбите на овој закон или од целта на ликвидацијата не произлегува нешто друго, до завршувањето на ликвидацијата се применуваат одредбите од овој закон што важат за друштвата кои што не престанале. Во чл.542 ст.3 од ЗТД е предвидено дека ликвидаторите во рамките на својот делокруг ги имаат правата и должностите на орган на управување.

Овој суд се согласува со мислењето на првостепениот суд дека разрешувањето на ликвидаторот треба да се изврши согласно одредбите од ЗТД кои се однесуваат на разрешување на управителот. Во чл.539 ст.3 од ЗТД е предвидено дека ликвидаторите можат во секое време да бидат разрешени од страна на содружниците односно од Собирот на содружниците или Собранието на друштвото. Во чл.242 ст.1 од ЗТД е предвидено дека управителот може да биде отповикан во секое време од страна на содружниците на начин на кој што одлучувале за неговиот избор со образложение или без образложение.

Неспорно е утврдено дека ликвидаторот Д. П. бил избран за ликвидатор со предлог на група поранешни акционери согласно чл.540 ст.2 од ЗТД каде е предвидено дека на предлог на содружниците односно на акционерите чии заеднички удел односно акции изнесуваат најмалку 20% од основната главница може да назначи ликвидатори од листата на прелдожените лица од страна на содружниците односно на акционерите. На истиот начин на кој што бил избран овој ликвидатор тој може да биде и разрешен и тоа со заеднички удел на подносителите на предлогот од 25,82% од основната главница.

Правилно е мислењето на првостепениот суд дека содружниците не морат да ги образлагаат причините за разрешување на ликвидаторот, но можат да го отповикаат ликвидаторот без образложение или да побарат од судот тој да биде разрешен.

Овој суд смета дека првостепениот суд правилно одлучил кога го донел побиваното решение, бидејќи ова ликвидациона постапка е отворена во 2004 година кога е и назначен за ликвидатор Д. П. и до денес истата не е завршена што е во спротивност со чл.548 од ЗТД. Самиот факт што постапката трае повеќе од 4 години зборува за неажурно водење на истата.

Решение на Апелационен суд Штип ТСЖ.бр. 82/09 од 26.02.2009 година.

СОДРЖИНА

Кривично право	3
Кривичен Закон на Р. Македонија	3
Кривични дела против имотот	5
Кривични дела против правниот сообраќај	7
Кривични дела против јавниот ред	11
Прекршоци	14
Кривична постапка	18
Граѓанско право	24
Парнична, Вонпарнична постапка и Извршување.....	24
Материјално право	30